

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

**ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇДУМКИ В ТЕЛЕНОВИНАХ КАНАЛІВ
«1+1» ТА «НТВ»: КОМПАРАТИВНИЙ АСПЕКТ (24.02.22–24.03.22)**

Кваліфікаційна робота
студента 2 курсу, групи ЛЖ-61,
другого (магістерського) рівня
вищої освіти
спеціальності 061 «Журналістика»
Малишева Кирила Миколайовича

Науковий керівник:
Нечаєва Наталя Володимирівна,
кандидат філологічних наук,
доцент

Харків – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	5
РОЗДІЛ II	
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ В УКРАЇНСЬКИХ ТА РОСІЙСЬКИХ ТЕЛЕНОВИНАХ У ЛЮТОМУ 2022 РОКУ: КОМПАРАТИВНИЙ АСПЕКТ.....	7
2.1. Формування громадської думки в українських теленовинах у лютому 2022 р.: на основі розшифровки сюжетів телеканалу «1+1».....	7
2.2. Формування громадської думки в російських теленовинах у лютому 2022 р.: на основі розшифровки сюжетів телеканалу «НТВ».....	27
РОЗДІЛ III	
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ В УКРАЇНСЬКИХ ТА РОСІЙСЬКИХ ТЕЛЕНОВИНАХ У БЕРЕЗНІ 2022 РОКУ: КОМПАРАТИВНИЙ АСПЕКТ.....	42
3.1. Формування громадської думки в українських теленовинах у березні 2022 р.: на основі аналізу заголовків сюжетів телеканалу «1+1».....	42
3.2. Формування громадської думки в російських теленовинах у березні 2022 р.: на основі аналізу заголовків сюжетів телеканалу «НТВ».....	52
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Поняття «громадської думки» має величезну роль під час вирішення безлічі суспільних питань. Під «тиском» громадської думки переписуються законопроекти на стадії підготовки та між засіданнями, змінюються назви вулиць і навіть ситуативно «корегується» законодавство, відповідно до політичних домовленостей або ж небажання правоохоронців іти на конфронтацію з «обуреним суспільством».

Водночас, очевидною є необхідність прискіпливого погляду на це явище з боку суспільства та науковців через певну «інертність» терміну, яка викликана не лише величезним арсеналом маніпуляцій та засобів впливу, а й тому, що змінюється щохвилинно в масштабі кожного окремого члена суспільства та великих і малих груп у межах суспільства. Величезна важливість «громадської думки» також виражається в тому, що вона громадська, а отже, фактично стає вектором для розвитку певної групи людей.

У випадку того періоду, який був визначений для аналізу, вектори двох таких груп зустрілися.

Метою дослідження є визначення відмінностей в наповненні новинарних блоків телеканалів, що впливає на формування громадської думки.

Метою визначені такі **завдання**:

1. Розбудувати теоретичну базу дослідження для визначення інструментів формування громадської думки.

2. Створити порівняльну таблицю новинарних блоків українського та російського телеканалів («1+1» та «НТВ») на основі власно розроблених критеріїв.

3. Описати інформаційне наповнення новинарних блоків обраних телеканалів за визначений період.

4. Виявити відмінності наповнення новинарних блоків обраних телеканалів за визначений період.

5. Схарактеризувати відмінності в запропонованій глядачам інформаційній реальності в українських та російських теленовинах, з акцентом на можливих способах її оптимізації.

Об'єктом дослідження є випуски новин на телеканалах «1+1» та «НТВ» за період лютого-березня 2022 року (перший місяць повномасштабного військового вторгнення Російської Федерації на територію України).

Предметом дослідження є використовувані інструменти формування громадської думки та використання їх обраними для дослідження телеканалами за названий період.

Методи дослідження: метод порівняння, метод кількісного підрахунку, метод типологізації, метод моніторингу, біографічний метод, історичний метод.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для дослідження необхідне чітке розуміння такого поняття, як «громадська думка». Для цього ми спираємось на вже існуючі дослідження, де різні вчені формують відповідні концепції і дають тлумачення поняття «громадська думка». Зокрема, для нас важливим є дослідження професора Валентина Маланчука. Він пише: «Громадська думка, сукупність індивідуальних поглядів і переконань щодо конкретної теми, виражена значною часткою громади. Деякі вчені розглядають її як сукупність поглядів усіх або певного сегмента суспільства» [Маланчук, 2020].

Не менш важливим є і підхід до поняття «громадської думки» з боку правознавства. Прямо чи опосередковано фіксується це поняття в юридичних документах. «Поняття «громадська думка» безпосередньо стосується понять «конституційна держава», «суверенітет», «міжнародне право», «звичаєве право» та інших юридично важливих понять, а не тільки фіксує зв'язок діяльності суддів або адвокатів з навколишнім суспільним середовищем» [Маланчук, 2020], – саме в гібридній війні на території України набули нового значення поняття «суверенітет», «міжнародне право», «конституційна держава». Адже були порушені кордони суверенної держави України Російською Федерацією.

«Каталізаторами формування громадської думки служать люди, які добре обізнані і здатні ясно висловитися з приводу конкретних питань. Їх називають лідерами громадської думки» [Маланчук, 2020], – вважає В. Маланчук.

«У разі якщо говориться про окремих особистостей, то лідерами громадської думки традиційно будуть такі публічні люди, як: державні діячі, політики; великі управлінці; громадські діячі; журналісти; ведучі радіо і телебачення; актори; спортсмени; діячі науки і мистецтва, і т. д. По суті, в будь-якій сфері людської діяльності є свої лідери громадської думки» [Пшетюк, Обертун], – визначили В. Пшетюк і С. Обертун.

«Метою негативної пропаганди інформаційних впливів є розпалювання соціальної ворожнечі, ескалація соціальних конфліктів, загострення суперечок у суспільстві. Це дозволяє роз'єднати людей, зробити їх слухняними волі нападника» [Хорошко, Хохлачова, 2016], – зазначили в своїй праці В. Хорошко та Ю. Хохлачова.

Чинники і джерела формування громадської думки можуть бути різними. «Отже, розглянемо шість основних джерел формування громадської думки.

1. Індивідуальний та колективний досвід людей, соціальних груп, населення країни в цілому.

2. Наукова інформація, що функціонує не тільки в наукових та політичних колах, але й певним чином серед широких кіл населення.

3. Загальна соціальна інформація, що передається різними каналами, та для категорій повинні бути притаманні такі інформаційні характеристики, як новизна, надійність, доступність та деякі інші.

4. Чутки, плітки безумовно, відіграють значну та, що важливо, особливу роль у формуванні громадської думки в періоди інформаційних війн.

5. Ідеологічні та інформаційні фільтри виступають як наступний важливий чинник формування громадської думки, виконуючи специфічну, але важливу роль «сітки», що пропускає або затримує ту чи іншу інформацію на її шляху до реципієнта, здобувача.

6. Стереотипи також виступають як дуже важливий елемент системи формування громадської думки» [Полторак, Стадик, 2019], – робить висновок Володимир Абрамович Полторак.

Виняткового значення формування громадської думки набуває у періоди військових подій, в межах максимального загострення інформаційних війн, що їх супроводжують. Тому далі розглянемо це на матеріалі новин українських та російських телеканалів періоду початку повномасштабного військового вторгнення РФ на територію України.

РОЗДІЛ II
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ В УКРАЇНСЬКИХ
ТА РОСІЙСЬКИХ ТЕЛЕНОВИНАХ У ЛЮТОМУ 2022 РОКУ:
КОМПАРАТИВНИЙ АСПЕКТ

2.1. Формування громадської думки в українських теленовинах
у лютому 2022 р.: на основі розшифровки сюжетів телеканалу «1+1»

Розглянемо детально випуски новин провідних українських та російських телеканалів періоду кінця лютого 2022 року.

У нажченаведеній Таблиці 1 представлено розшифровку українських новинарних телесюжетів телеканалу «1+1» (лютий 2022 року) і визначено такі аспекти: дата і тайм-код новинарного блоку, назва сюжету, журналісти, герої сюжету, географічні назви, короткий опис (за необхідності), ключові слова, показові цитати.

Таблиця 1

Розшифровка українських новинарних телесюжетів, лютий 2022 року

Дата випуску, тайм-код новинарного блоку	Назва сюжету	Журналісти	Герої сюжету	Географічні назви	Опис	Ключові слова	Цитати
22.02		Лідія Таран		На Луганщині		фейкові республіки, окуповані території, воєнний стан, українська влада, санкції, українські військові	
01.15	Обстріляне щастя	Мар'яна Бухан		Щастя, позиція "Фасад", КПВВ Щастя,	"І цей момент настає за	Ворог, Цивільна інфраструктура, росіяни, окупанти (2),	"Спали, як младенці, а в пол сьомого утра так, що стекла посыпались. Сразу и

				Кримське, Муратове, Первомайське, Пескі, Новолуганськ, Авдіївка	вже за мить”, – Мар’яна Бухан. (після коментаря про обстріли в будь яку хвилину)	українська влада (2),	<p>крыши получали. Дрожит земля и все тело”, – безіменна жінка.</p> <p>“Потом была тишина, минут 15 тихо. Две машины стояли под домом, люди баулы погрузили подготовленные”, – Валентина</p> <p>“Надо дорабатывать, скоро на пенсию”, – чоловік Валентини.</p> <p>“Могут в любой момент же стрелять”, – безіменна жінка.</p> <p>“Ми готові до будь якого розвитку ситуації, паніка в місті відсутня”, – Олександр Дунець, голова Щастинської військово-цивільної адміністрації.</p> <p>“Вони не цураються стріляти по мирних жителях. На мою думку, така ситуація буде продовжуватися і буде нести на собі провокативний характер”, – безіменний військовий</p> <p>“Было по 50-100 за 200 можно было снять флигелек\домик, сейчас с человека берут 250”, – Андрій, місцевий</p> <p>“Стреляли, а у нас і на кухні, і ворота побити і скрізь страшно”, – невідома місцева жителька</p>
08.06	Російське	Яна Слісарчук		Нікарагуа,		ОРДЛО (2), російська армія	“Звернення путіна ще вночі

	вторгнення			Венесуела, Куба, (іронічне), Грузія (жертва), Велика Британія		(2), договори про співпрацю, нове вторгнення, псевдореспубліки (2), цивілізований світ, Територіальні утворення, республіки	<p>продемонструвало нам, що він збирається визнати незалежні держави на Донбасі. І це визнання буде включати території, які перебувають на іншому боці лінії розмежування”, – Бен Воллес, міністр оборони Великої Британії</p> <p>“Путин признал ЛНР, ДНР в тех границах, что прописаны в их конституции. И мы должны это четко понимать и четко понимать для чего он это делает. Начать отвоевывать подконтрольные территории донецкой\луганской областей. Мы сегодня слышали, что цель, все таки – уничтожение Украинского государства, по сути”, – Сергій Гармаш, учасник трьохсторонньої контактної групи від України.</p>
12.00	коментар заступника міністра оборони Ганни Маляр					псевдореспубліки (3)	<p>“Насправді, загроза ескалації або просування вглиб території вже 8 років, тому що 8 років триває війна. І збройні сили України з цією загрозою мають справу фактично щодня. Зараз ми спостерігаємо загострення але ми готові до будь яких сценаріїв і збройні сили готові давати відсіч. Наші збройні сили готові до найвищого рівня</p>

						<p>небезпеки але це не пов'язано з тими заявами, про які ви зараз говорите. Пов'язано з тим, що загострення сформувалось раніше. І так потрібно, щоб збройні сили були готові. Це така тактика. Всіх можливих сценаріїв, не залежно від того, які рівні рішення, чи які там укази підписуються в країні агресорі. Дійсно є обстріли і є сьогодні поранений. З нашими зведеннями, станом на 17 годину це більше 70 обстрілів. разом з тим ситуація абсолютно контрольована. збройні сили готові сьогодні давати відсіч. Жодного сантиметру землі, який підконтрольний сьогодні уряду України не буде здаватись. Коли в хорошій родині щось трапляється вся родина згуртовується і допомагає. Зараз вкрай важливо, щоб наше суспільство згуртувалось і робило все, щоб ми були сильними, щоб ми вірили в ЗСУ, і якщо є внутрішня потреба допомагати то це треба насамперед родинам загиблих. І лікування наших поранених. Сьогодні я знаходжусь на дворі міністерства оборони, де провели в останню путь нашого загиблого</p>
--	--	--	--	--	--	---

							бійця Антона Сидорова, завтра у Вінницькій області будуть проводити Дениса Кононенко. Їх родин дійсно потребують нашої участі та допомоги.
15.57	Утрати			Зайцево		Українські захисники, російська агресія	“Завжди були готові захищати свою державу. Це дійсно люди, з якими хотілося спілкуватися, дружити. Це були люди, яких неможливо буде забути”, – Ружана Ладюк, посестра загиблих
16.59	Загострення на Приазов'ї	Руслан Ярмольук		Водяне, Приазов'я, Водяне		Нашим бійцям, окупант (3), бійці (2), бійці (3), окупанти (4), “легалізувалися на сході України”, бійці (4), ворог, боець, військо, “боронить свою землю”, окупанти, російські окупанти, російські окупанти, “приазовський чорнозем”, Кремлівський очільник, очільник кремля (2), недореспубліки (4), “від Кремля”	“На самом деле сейчас ведется провокация, если они пытаются выманить нас на снайпера, чтобы мы выскочили”, – “Спортсмен”, український солдат. “Это им добавит уверенности в себе, в защите. Мне кажется, будут возможные провокации с их стороны. Вытягивать нас на ответку. На какие-то более жесткие меры, чтобы потом показать картинку, что мы все таки обстреливаем их и тому подобное. Мне кажется, начнут после этого заявления себя более агрессивно вести”, – “Спартанец”, український солдат. “На самом деле это было все очень предсказуемо. И так было понятно, что все таки это наступит. Просто

							<p>конкретную дату никто не знает. И что будет дальше- тоже не понятно. Можно было ожидать, что это война”, – “Спортсмен”.</p> <p>“Наблюдались вчера и сегодня попадания по своим позициям. Минометы работали: 82-го и 120-го. Так что не знаем, чего они добиваются. Скорее всего – это просто они хотят показать, что вот у нас будут жертвы и Украина убивает во время перемирия”, – “Спортсмен”.</p> <p>“З того боку знаю, що в селі проживали мирні мешканці, але це не заважало здійснити обстріли протягом дня сьогодні. Так прилітали і снаряди 122-го калібру і 120-го. Плюс періодично здійснюються обстріли з кулеметів багатокаліберних та АГСів, але ситуація, в цілому, контрольована”, – “Альберт”, український військовий</p>
20.03	Реакція світу	Марія Васильєва, Ольга Кошеленко		ОРДЛО, Росія, ОРДЛО, Росія, Росія Україна, президент, Володимир Зеленський, Росія,	“Про повагу до нашої території цілісною висловилась Туреччина. Її	Кремль, акт агресії, “політв’язні кремля”, країна агресорка, війна, “москва”, “з Україною”, Зеленський, “Закликали визнати рішення Росії про незалежність квазіреспублік	“До мене прийшов запит від Міністерства закордонних справ, щоб я розглянув питання розриву дипломатичних відносин між Україною та Російською Федерацією. Зараз одразу, після нашої прес-конференції буду дивитись і

				<p>Москва, Україна, Росія, Росія, Україна, Сполученні штати, Росія, Сполученні штати, Росія</p>	<p>президент назвав рішення Москви неприйнятним. Засудили визнання незалежності ОРДЛО Італія, Австрія, Румунія, Молдова. В Японії заговорили про готовність приєднатися до санкцій проти Росії в разі її вторгнення в Україну. Про обмеження вже заговорили: Британія, Сполученні Штати, Європ</p>	<p>на території Донбасу”, акт агресії, партнери, Мінські угоди, міжнародні партнери, вторгнення, проросійське ОПЗЖ</p>	<p>пропрацьовувати це питання і не тільки це питання. А наші дієві кроки щодо ескалації з боку Російської Федерації”, – Володимир Зеленський, президент України.</p> <p>“Чому потрібно запроваджувати воєнний стан? Що це таке? По-перше це дуже складний, довгий і марудний процес, не дай Боже справді доведеться. Це буде робитися повільно, косо і складно. Тому готуватися до цього треба вже”, – Сергій Рахманін, член комітету ВР з питань безпеки та оборони, фракція “Голос”.</p> <p>“Закликаю запровадити додаткові жорсткі секторальні фінансові та персональні санкції проти Російської Федерації та її керівництва включно із замороженням запуску північного потоку 2, відключенням Російської Федерації від міжнародної міжбанківської системи передачі інформації та здійснення платежів Свіфт, та заборону експорту до Російської Федерації високих технологій, зокрема тих, що стосуються Російського військового промислового</p>
--	--	--	--	---	--	--	--

					ейськ ий союз. Якими саме будут ь ці санкці ї розпо відати memo вам впрод овж ефіру. Водно час підтри мали рішен ня Росії визнат и ОРДЛ О низка таких країн, як Сирія, Куба, Венес уела, Нікара гуа і, звича йно ж, невиз нані Абхазі я та півден на Осетія ”, – ведуча		комплексу та енергетичного сектору”, – Руслант Стефанчук, голова ВР “За моєю скромною оцінкою буквально доба-дві і ми матимемо прямі відповіді. І санкційні, і економічні, і фінансові. І я б звернулася до наших партнерів: треба бити по персоналіям. Активи яких знаходяться за кордоном, а також їх родичі”, Марія Мезенцева, народна депутатка фракції СН, комітет з питань інтеграції України з Європейським союзом.
24.48	Реакція Світу	Зоряна Степаненко	Дмитро Кулеба (2), очільник МЗС; Ентоні Блінкен, держсекр	Росія, ОРДЛО, Євросоюз, Брюссель, Євросо	маніпуляція “анонімний авторитет”	“для москви”, санкції, російські операції, “непідконтрольні Києву території Донбасу”, “з	“Отже, ми погодили, що цілпо санкцій стануть двадцять сім фізичних осіб і компаній. Для всієї Європи зараз дуже небезпечний момент. Але грубі

			<p>етар США, головний дипломат, Джон Файнер, заступник головною радника США з національної безпеки, Джен Псакі, речниця білого дому, Джо Байден, президент; “глави західних дипломатій, із Блінкеном, Ллойдом Остін, міністр оборони США, міністр Кулеба, президент Байден</p>	<p>юз, Євросоюз, Євросоюз, ЄС, ЄС, Німеччина, Росія, Росія, Брюссель, ЄС, Росія, ЄС, Сполученні штати, америка, столиця, Сполученні Штати, “так звані ЛДНР”, Росія, Німеччина, Німеччина, США, Росія, Україна, сполученні штати, Великобританія, Росія, Росія, Україна, Вашингтон, Росія,</p>	<p>цими регіонами”, російський уряд, європейські фінансові ринки, “так звана незалежність, так званих ДНР і ЛНР”, “російські військові, пропагандисти”, “кремлівське рішення”, кремль, “незалежність окремих районів Донбасу не підконтрольних Києву”, “вторгнення до України”, “української безпеки, Будапештський меморандум, Рада безпеки ООН, Генасамблея ООН, “аншлюс Донбасу”, ворог, Мінські угоди, міжнародна спільнота</p>	<p>порушення, що зараз вчиняє Росія не залишаться без відповіді”, – Жозеп Боррель, Верховний представник ЄС з питань законодавчих справ і політики безпеки “Це необхідний адміністративний, юридичний крок, щоб гарантувати, що зараз не може бути проведена сертифікація проводу. А без цієї сертифікації північний потік 2 взагалі не може запуснитися. На цьому етапі, крім початкових санкцій, зараз важливо не допустити подальшої ескалації. А отже – катастрофи. На це спрямовані всі наші дипломатичні зусилля”, – Олаф Шольц, канцлер Німеччини.</p> <p>“Ми бачимо позитивну динаміку щодо застосування санкцій, розуміємо підхід наших партнерів, якщо вони готові рухатися вперед, нарощуючи ці хвилі санкцій і тиск. І продовжуємо з ними дискутувати про те, що саме має бути остаточною причиною для застосування санкцій. Сьогодні я продовжу цю розмову вже на очній зустрічі з Ентоні Блінкеном”, – Дмитро Кулеба, міністр закордонних справ України.</p>
--	--	--	--	---	---	--

							<p>“Будемо основний фокус робити на застосуванні механізму Будапештського меморандуму, за яким Україні були надані певні гарантії безпеки. Запевняю вас, що Україна використає кожний інструмент, наявний в розпорядженні демократії, для захисту нашої держави. Якщо якихось інструментів в сучасній демократії бракуватиме – ми придумаємо такі інструменти. Ми зробимо так, щоб партнери підтримали його і разом з нами використали його”, – Дмитро Кулеба</p>
32.13	Переговори на Банковій	Алла Хоцянівська (Радіо Свобода)	Президент Зеленський, Олексій Данілов, секретар СНБО	На території України		<p>“Факт агресії Росії проти України”, “протистояти Російській Федерації”, єднання, “на банківій”</p>	<p>“Ми будемо вимагати збільшити оборонні можливості міста Києва, виставити збройні сили на північному, північно-східному напрямку, забезпечити розсредоточення українського війська, підвищення ефективності системи протиповітряної, протиракетної оборони”, – Петро Порошенко, народний депутат, лідер фракції “Європейська солідарність”.</p> <p>“Потрібне збільшення міжнародного посередництва для того, щоб накал був зменшений. Тому що кожний день ми</p>

							втрачаємо, економіка втрачає, тому що виїжджають люди, виїжджають гроші з країни”, Юрій Бойко, народний депутат, співголова фракції ОПЗЖ.
35.17	Реакція світу	Григорій Жигалов, (ВВС)	“Прем’єр міністр цієї країни” (Великобританія), Путін, Прем’єр Британії Борис Джонсон, Генадій Тимченко, Борис Ротенберг, Ігор Ротенберг, Джонсона, Джонсон, Путіну, Британський прем’єр, Джонсон, російський президент, Сара Рейнсворд, кореспондентка ВВС з питань східної Європи, Путін, президент Росії, Пол аддам, дипломатичний кореспондент ВВС, Володими	Велика Британія, ОРДЛО, Лондон, Лондон, Лондон, Британія, Росія, Британія, Росія, Великобританія, Росія, Британія, Україна, Велика Британія, Україна, Лондон, Велика Британія,		“Самопроголошені республіки Донбасу”, російських військових, захід, суверенітет України,	“ Я неодноразово говорив з президентом Путіним від початку цієї кризи. Так само президент Байден, президент Макрон і канцлер Шольц відвідали Москву. Разом ми дослідили усі шляхи і дали Путіну усі можливості досягти своїх цілей шляхом переговорів і дипломатії. І я скажу парламенту: ми не здамося! Ми будемо і надалі шукати дипломатичне рішення до останнього можливого моменту. Але ми маємо визнати ймовірність того, що жоден із наших закликів не буде почутий і Путін непохитно налаштований йти далі. Підкорювати і катувати Україну”, – Борис Джонсон, прем’єр міністр Великобританії.

			р Путін, Путін, Володими р Путін				
38.51	Прощання з розвідником	Мар'яна Бухан, Інна Лебеденко, Іван Головач	Антон Сидоров, Денис Париж, Денис Кононенко	Київ, Світлодарська дуга, Донецький аеропорт		Російська агресія, військовий, тимчасово окуповані території], ворожий обстріл, побратими, військовий, воїни, український захисник	<p>“У всього військового колективу болить, пече, це втрата. Це не тільки втрата для нас – військових, а й для всього українського суспільства”, – Вадим Грабовський, побратим загиблого.</p> <p>“Йому подобалося працювати з людьми. Він дуже їх поважав. Люди його дуже сильно поважали. Через те, що він приймав адекватні рішення, відповідно багато, під час виконання завдання, зберіг людей”, – невідомий побратим.</p> <p>“Додому хотів завжди. Дуже багато помічали, як він з рідними розмовляв, з матір'ю, жінкою. Це було так, трогательно...”, – невідомий побратим.</p> <p>“Получается так, что в жизни смерть забирает самых лучших”</p>
41.58	Докази проти окупантів			Щастя (2), Луганська область, на Донбасі, прикордонний пункт Російської Федерації		Проросійські бойовики, терористи, бойовики, бойовики	“

				ції в Ростовській області			
43.01	Загроза війни	Ольга Павловська, (1+1 кореспондент Дніпро), Вікторія Стрельцова (Харків), Яків Носков, (Запоріжжя)		Харківщина, Дніпропетровщина, Запоріжжя, Донбас, “в цих регіонах”, (Харківщина, Дніпропетровщина, Запоріжжя), “на сході”, в Дніпрі, на Харківщині, Харківщина, Донецька та Луганська область, Харків, Донецька область, Харків, Харківщина, Запоріжжя, Запоріжжя, Запоріжжя, для Запоріжжя, Запорізька область,		окуповані території, Російське вторгнення, бійці, Українські бійці, “війна на сході”, “замовник з Росії”, “реалізатор з Харкова”, найманець, церкви Московського патріархату, цивільне населення, переселенці, “утікачів від російської агресії, Нацгвардія, об’єкти критичної інфраструктури, цивільне населення, бойові дії	<p>“Рекомендую мати домашню аптечку, обов’язково, якщо є змога, піти здати кров. Вона обов’язково буде для тих, хто потрапив в біду. Але поки не треба хвилюватися. Треба працювати, треба робити все можливе, щоб був мир”, – Сергій Риженко, генеральний директор обласної лікарні імені Мечникова.</p> <p>“Хто зна, що може бути. Не дай Бог. Але, думаю, що щось я зможу зробити”</p> <p>“Це і заспокоює, і дає можливість допомагати. Це наша безпека все ж таки. Ніколи не знаєш, що може статися”</p> <p>“Забито, в принципі, графік на два тижні наперед. Не тільки у нас, а і в наших колег також, на скільки я знаю. Попит дуже високий, все ж таки хочеться трохи перестраховатись”, – Олександр Сивирин, керівник КП “Госпітальєри Дніпра”</p> <p>“Я хочу, чтобы мы сохраняли спокойствие. Мы готовы к любым вызовам. У нас есть все рычаги воздействия для</p>

				Дніпро, Харків, Запоріж жя		<p>этого”, – Ігор Терехов, міський голова Харкова.</p> <p>“Зараз триває робота щодо корегування планів евакуації, щодо покращення стану захисних споруд цивільного захисту. Працює в штатному режимі та готові до виконання свого функціоналу система оповіщення. Створено матеріальний резерв”, – Іван Сокол, директор департаменту цивільного захисту Харківської Облдержадміністрації.</p> <p>“На сьогоднішній день- це не популярність, це- попит. У людей або не достатньо інформації, або інформації через край і вони можуть звідти вибрати те, що їм необхідно. І саме для цього ми залуцаємо фахових інструкторів, які все роблять фахово. Мають або військовий досвід, або досвід роботи в червоному хресті, або досвід роботи в надзвичайних ситуаціях”, – Михайло Пиріг, співкоординатор штабу оборони Запорізького краю.</p> <p>“Загальна сума коштів складає 41 мільйон гривень виділено, плюс по рішенням на військові частини,</p>
--	--	--	--	-------------------------------------	--	--

							які розташовані, 10 мільйонів гривень. Більше 50 мільйонів це ті кроки, які дозволять нам організувати те, що покладено на місцеві органи влади в повному обсязі”, – Олександр Старух, голова Запорізької Облдержадміністрації.
51.15	Кінець Мінських угод	Олександр Романюк	Путін, Порошенко, Путін	Росія, Україна, Іловайськ, Мінськ, Росія, Дебальцево, Росія, Україна, Україна, Донбас, Росія, Сполученні штати, Львів		Мінські угоди, міжнародні партнери, самопроголошені регіони, кремль, окупований Донбас, російська армія, українські підрозділи, Іловайський котел, тристороння контактна група, Мінські угоди, “Український Донбас, хай і окупований”, наша держава, особливий статус Донбасу, Мінські домовленості, партнери, наша держава, особливий статус Донбасу, “Донбас Росія називала українським”, агресора, “стримував Кремля”, Норманський формат, “Нормандський формат, з представникам	“Створення народної міліції, обрання суддів, прокурорів за згодою місцевої влади. Але головне, що тоді було – погодились на непряму автономію цього регіону”, – Володимир Фесенко, політолог. “Погодились на те, що вибори відбудуться до того, як Україна буде контролювати кордон. А які вибори (демократичні, чесні), коли кордон під контролем Росії”, – Володимир Фесенко, політолог. “Пока мы его не выполняли так, как хочет этого Путин, он нам не мешал. Он мешал России. И Россия висела на крючке Минска. Но вот новая реальность Россию ничего не сдерживает, в том числе первый пункт Минских соглашений, предусматривающий прекращение огня”, – Сергій Гармаш, учасник Української делегації в тристоронній

						и Німеччини, Франції, України та Росії”, ворог	контактній групі. “Ви вже чули позицію президента про те, що де-факто Росія вийшла з Мінських угод, але, все ж таки, не ведучись на провокації Росії, ми своє подальше ставлення до Мінських угод визначимо додатково. Зараз нас цікавить саме безпекова складова”, – Дмитро Кулеба, голова МЗС
55.39	Виїзд посольств	Наталка Волосацька	Крістіна Квін, тимчасова повірена США в Україні	Сполученні Штати, Польща, Львів, Львів, США, Польща, Львів, Україна, Сполученні Штати, Сполученні Штати Америки, Росія, Сполученні Штати, Україна, Австралія, Польща, Румунія, Львів, Канада, Нідерланди, США, Австралія, Німечч		Держдеп США, “нахабна спроба Росії узурпувати частину суверенної території України”, квазіутворення на Донбасі,	“Останні порушення міжнародних норм та законів, які вчинив президент Путін, зустрінуть сильну відповідь Сполучених Штатів. Вчора президент Байден підписав указ, який забороняє всі нові інвестиції в торгівлю і фінансування осіб зі США в, так званих, ДНР і ЛНР республіках. По-перше президент Путін продовжив накопичення військ на кордоні. Він не відвів їх від кордону. Друге- це агресивні бойові дії на Донбасі, третє – це промова Путіна, яку ми вчора почули. Думаю, ми всі можемо погодитися, що це не була промова розсудливої людини. Тому ми повинні бути обережними”, – Крістіна Квін, тимчасова повірена США в Україні. “Кожного дня

				ина, Дніпро, Львів, Львів, Львів, Львів, Польща			приїжджають амбасадори до Львова, дипломати, як ви знаєте, вчора почала свою роботу місія Нідерландів, мав зустріч з послом. Сьогодні також консул Ізраїлю. Ізраїль прийняв рішення переїжджати до Львова. Якщо ми говоримо про американців, у них свої достатньо строгі протоколи”, – Андрій Садовий, міський голова Львова.
59.10	Життя в ізоляції	Неллі Ковальська	Мірча Снегур, екс-президент Молдови (1990- 1997), Борис Сльцин, екс-президент Росії, Майя Санду, президент Молдови	Молдова, лівий берег Дністра , Молдова, Придністров’я, Україна , Молдова, Європа, Придністров’я, Росія, Європа, Україна , Молдова, Росія, Сирія, Венесуела, Нікарагуа, Республіка Науру, Сухумі, Гагри, Росія,	“на вільній і окупованій частині (Молдови)”, “чи щасливі його (Придністров’я) мешканці під російськими прапорами”,	“Мова про Придністров’я, це частина Молдови 30 років тому окупована Росією”, збройний конфлікт, колишнього Радянського союзу, незалежність, єдина державна мова, війна, російські танки, війна, окупація, “на вільній і окупованій частині Молдови”, анклав, російські прапори, російська армія, миротворчі сили, військові, “окупована Росією територія Грузії (Абхазія)”, окупація, “друга квазіреспубліка -Південна	“Пусть лучше так, конфликт заморожен, чтоб люди занимались своим делом. Чтобы они были подальше от политики и чтобы на Днестре не стрелялось. “Уже тридцать лет мы несем этот груз. Груз ошибок, малодушия, нерешительности и трусливости”, – Ион Косташ, міністр оборони Молдови, 1990 рік, міністр внутрішніх справ 1990-1992. “Даже на нашем флаге есть серп и молот. Казалось, что я живу в такоой российской глубинке”, – Роман, місцевий мешканець. “Нас вроде бы нет, но вот паспорт – есть. Никогда напрямую не говорилось, что к Молдове нужно плохо относится. Но какая-то аура

						Осетія”, “за підтримки росіян місцеві терористи, росіяни	<p>создавалась. Наверно, благодаря этому Преднепровье и существует”, – Тетяна, подруга Романа.</p> <p>“Первая задача у нас основная безусловная по поддержанию подразделения оперативной группы в постоянной боевой готовности. Вторая задача – это охрана и оборона объектов, находящихся под охраной оперативной группы”, Дмитрий Зеленко, начальник оперативной группы российских войск в Преднепровском районе республики Молдова.</p>
01.04.14	Інтерв’ю		Мамука Мамула швили	Абхазія , Тбілісі, на Донбасі , Грузія,		“Частина території Грузії”, Грузинський легіон, наша країна,	<p>“Вывоз якобы мирного населения в Цхинвале как раз начался за два дня до войны. Потом российская сторона начала стрелять по мирному населению, находящемуся на оккупированных территориях. Обвинила в этом грузию. И начали полномасштабную войну. В Тбилиси была очень большся паника, люди не знали, что делать. Потому что от безисходности они не понимали, это просто медиаистерика или реально началась война. Военный контингент Грузии, на тот момент, был сконцентрирован по приказу министра обороны и</p>

						<p>главнокомандующего о вокруг Тбилиси. Они не пошли на большие свои жертвы, в первую очередь, пытаясь захватить Тбилиси, у них бы это вряд ли получилось. Поддержка запада была на довольно значительной. Военные корабли соединенных штатов тогда вошли в черное море. Грузия вынесла один единственный урок, что кроме войны Россия не понимает абсолютно ни один язык. Вчера мы услышали в прямом эфире объявление войны. Мы видим тот же сценарий и он повторится. Я думаю, Путин будет добиваться своей цели и добиваться полномасштабной войны. На сколько у него это получится- я очень сомневаюсь, поскольку он должен взять в расчет, что Украина воюет на своей земле и она на много мотивирование, чем оккупант. Они просто будут отвлекать внимание украинских военных от локаций Донецкой и Луганской областей. Вполне возможно, что Путин имеет план как раз вторжения в город Киев. Я не знаю, на сколько это может произойти. Но то, что ему не хватит на это сил – я уверен. Мотивированное гражданское</p>
--	--	--	--	--	--	---

							общество, которое готово сражаться за каждую улицу. Нужно остановить эту варварскую машину под названием Россия.”, – Мамука Мамулашвили.
1.06.48	Музична підтримка		Святослав Вакарчук, Наталя Мусійчук, Ігор Гордєєв	Київ, Україна, Маріуполь (2)		Геополітична ситуація	<p>“Просто прийти і заспівати свої пісні це те, що ми можемо робити і вміємо робити найкраще. І просто якось підняти всім бойовий дух”, – Святослав Вакарчук.</p> <p>“Цей імпровізований концерт є маленькою розрадою у сьогоднішній політичній ситуації”</p> <p>“Щоб всі зрозуміли, що це наша країна і ми не хочемо ні з ким нею ділитись”.</p>
1.09.47	Євробачення 2022		Калуш оркестра, Ірина Паж	Крим, Турин			
1.10.41	Утрата	Сергій Моргун	Іван Дзюба, Ліна Костенко, Василь Стус	Україна, Донеччина		Борці з режимом, “здобуття Україною незалежності”	<p>“Він сподівався, як на початках, як і багато хто з шістдесятників, що цю владу можна ще якось якщо не виховати, то принаймні привести до тями, здавалося б непереборними аргументами. Він тоді звернувся до переповненого залу з інформацією про політичні арешти в Україні. Він вважав це поверненням до практики сталінізму. Тут таки з місця піднявся Чорновіл: “Хто проти арештів-встаньте”, підхопився Стус. На центральному місці звичайно ж</p>

							<p>машинопис роботи Івана Михайловича Дзюби”, – Олена Лодзинська, директорка музею шістдесятництва.</p> <p>“Потрібна така духовна, політична свобода”, – Іван Дзюба.</p> <p>“Уявіть собі. за один місяць вересень 1965 року напише працю “Інтернаціоналізм чи русифікація”, яка відіграла колосальну роль у пробудженні національної свідомості”, – Микола Жулинський, Директор інституту літератури імені Шевченка НАН України.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

2.2. Формування громадської думки в російських теленовинах у лютому 2022 р.: на основі розшифровки сюжетів телеканалу «НТВ»

У наведеній Таблиці 2 представлено розшифровку російських новинарних телесюжетів телеканалу «НТВ» (лютий 2022 року) і також визначено такі аспекти: дата і тайм-код новинарного блоку, назва сюжету, журналісти, герої сюжету, географічні назви, короткий опис (за необхідності), ключові слова, показові цитати.

Таблиця 2

Розшифровки російських новинарних телесюжетів, лютий 2022 року

Дата випуску, тайм-код новинарного блоку	Назва сюжету	Журналісти	Герої сюжету	Географічні назви	Опис	Ключові слова	Цитати
24.02	Українские	Илья Федоровце		Брянская область,	“Десятками	Украинские солдаты,	“Последняя информация, на

	пограничники покинули свои посты по всей границе с Россией. Об этом сообщает ФСБ.	в, Евгений Голованов,		Крым, Россия, в Донбассе, ДНР, ЛНР, Донецк, ДНР, Донецк, площадь Ленина, столица республик и, ДНР, на Донбассе, Донецк	сдаются”, “россиянка я армия наносит удары исключительно по объектам военной инфраструктуры”, “Сообщение о якобы сбитых российских самолетах”,	украинские вооруженные силы, военное ведомство, мирные жители, более-менее, на достаточное расстояние, российские вооруженные силы, опять же, судя, украинская армия деморализована, штаб ВСУ, украинские силовики, с той стороны, националисты, националистические батальоны, бойцы ВСУ, заградотряды, котлы, добровольцы, украинская армия, ВСУ, видимо, в ДНР приостановлена, вероятнее всего (2),	данную минуту. Что известно. Бои идут по всей линии фронта. У нас есть продвижение вперед. Это на Волновском направлении в зоне ответственности 53-й бригады, если говорить, это вот Петровское, Богдановка, Викторовка. Уже зашли на территорию противника вглубь, на три километра. Противник несет потери. Обращаю внимание, что очень много прошенного оружия. Они бросают и тикают. Мы знаем о том, что бригада 3-я, которая базировалась в Волновахе, штаб свернули и драпанули отсюда. Офицеры бросают своих подчиненных, каждый живет своей жизнью. Горловка, в результате отступления 95-й бригады, противник нанес артиллерийский обстрел черты города. В результате обстрела, на данный момент, есть один погибший и шесть раненых. Это среди гражданских. Также известно, что минируются металлургические заводы в Мариуполе. Подразделениями национальной гвардии и украинскими военными. Мариуполь полностью блокирован нацгвардией и Азовом. Они гражданских не выпускают. Такое впечатление, что они хотят создать живой щит между среди гражданского населения. Эдуард
--	---	-----------------------	--	--	--	---	---

							<p>Басурин, официальный представитель управления народной милиции Донецкой народной республики. “Мы отправимся туда, куда нам скажет командир части. Это не говорит о том, что если надо будет срочно принять какое-то судьбоносное решение – мы не соберемся. Поэтому мы здесь вместе для того, чтобы иметь возможность, если что, в том числе, провести какое-то важное пленарное заседание”, – Владимир Бидевка, председатель народного совета Донецкой народной республики. “Мы этого ждали восемь лет. Наши ребята в окопах плачут от счастья, что наконец-то им дали разрешение использовать все свое вооружение. Поэтому все будет ровно”, – неизвестный.</p>
05.48	Ситуация в Донбассе. Луганские военные вывели и из строя два украинских самолета и два беспилотника	Анатолий Майоров,	Иван Филиппенко,	Луганская народная республика, ЛНР, в Луганске, Луганск, Луганская народная республика, народная республика (Луганская), Луганск, Украина, Украина, ДНР, ЛНР, столица луганской народной республик		Украинские военные, луганские военные, луганские военные, “представители властей”, фейки, вбросы, огромное количество, боевые части ВСУ, армия Луганской народной республики, также, ВВС Украины, зона ООС,	“Дублирую, одиннадцатый на месте”, – неизвестный солдат. Подразделения народной милиции уже освободили населенный пункт Лопаскино и продолжают расширять плацдарм для освобождения территорий по ту сторону реки Северский Донец. Первые шаги по нашей земле. По родной области. Я последний раз здесь был восемь лет назад”, – Иван

				и, Луганская народная республика, Луганск.		тревожные сообщения, из Киева, верховный главнокомандующий (Зеленский), “мы лично видели”, очевидно, киевская власть, киевская армия.	Филипоненко, официальный представитель народной милиции Луганской народной республики. “Перед выходом к вам я спросил у военных, какие я могу озвучить конкретные населенные пункты, где находится, на сегодняшний момент наши вооруженные силы. Мне сказали пока каких либо комментариев делать очень рано. Помощь Российской Федерации, я так понимаю, уже на сегодняшний день, у нас действует, да”, – Леонид Пасечник, глава Луганской народной республики “Все идут на работу. Это постоянно продолжается на протяжении восьми лет. Поэтому мы уже так и ходим на работу. Периодически”, – неизвестный дед
00.09.24	Защита Донбасса: о начале специальной военной операции по защите Донбасса. Рано утром 24 февраля	Роман Соболев		Украина, в Донбассе, США, Евросоюз, Ирак, Ливия, Сирия, Америка, европейские страны, Россия, Москвой, НАТО, североатлантический альянс, Украина, НАТО, Крым, Донбасс, российская		СВО по защите Донбасса, Владимир Путин, геноцид, киевский режим, денацификация, демилитаризация, российский президент, украинские военные, президент Путин, безопасность России, угроза со	“Несогласный запад ломает через колено” “Складывается впечатление, что ...куда запад приходит... и есть та самая империя лжи”, – Владимир Путин, молодец, политик лидер и борец “Претендует на мировое...любого потенциально агрессора” “Они ее перешли... о признании народных республик донбасса” “в соответствии со статьей... Мы никому и ничего... навязывать силой”

	ля объяв ил Влади мир Путин .			территория , ЛНР, ДНР, Россия, Украины, Киев, на Украине,		стороны стран запада, страны НАТО, наши рубежи, наши предупрежде ния, Путин, банды террористов, наш кавказ, “торпедирова на западом”, нашей страны (Россия), украинские националисты , “авангард военного давления запала”, ООН, Путин, украинские военные, Великая Отечественна я, нацизм, нациками, соотечетствен никам, президент, Путин, любовь к родине, родины,	“В этой связи обращаюсь и к ...в такое наше будущее”, “Давали присягу на верность...надеюсь, что я буду услышан”, “В основе политики империя лжи... И всех общественных сил”,
21.21	Росси йские акции несут мощн ые потер и на валют ном рынке . Долла р и евро обнов или истор ическ ий макси мум.	Денис Талалаев	Дмитри й Песков (2), советни к президе нта Росси.	Россия, Европа, Россия,		Российские акции, военная операция, американец (доллар), европеец (евро), нефть, Военная операция, военная операция	

23.40	Глава ДНР Денис Пушилин рассказ об обстановке в республике		Денис Пушилин, глава ДНР,	ДНР, республика, Донецк, ДНР, ДНР, Россия, ДНР, Россию,		Силы донецкой народной республики, армия Украины, “бьет по жилым кварталам”, “расчитываем”, Украинские военнослужащие, инфраструктура	“Здравствуйте. Что касается обстановки на линии соприкосновения, то она видоизменяется. Наши подразделения продвигаются вперед, но сразу хочу сказать, что на определенных участках развязались ожесточенные бои. На других участках вооруженные формирования Украины предпочитают сдаться, что является, с их стороны, более верным решением. Соответственно, того того, как закончатся боевые действия, после плена, они смогут вернуться домой к своим семьям. Это наиболее верный путь потому что... За что им воевать? За что им погибать сейчас? Это большой вопрос. К сожалению мы фиксируем, что Украина перечеркнула свою государственность, моими шагами, своими действиями последних месяцев. Особенно последних недель и дней. Что касается ситуации вокруг, в самом Донецке, что касается других тыловых городов, ситуация стабильная, спокойная. Все в штатном режиме”, – “Практически это одно и то же. Мы прекрасно понимаем, что сейчас наши подразделения в свои ряды не могут принять вчерашнего противника. Даже если он сегодня пытается сделать вид, что он
-------	--	--	------------------------------	---	--	---	--

							<p>переходит на нашу сторону. Сначала это все же плен. С нормальными условиями, то есть пенетещиарная служба подготовила соответствующие, скажем, помещения, будет с ними абсолютно все в порядке. И все это мы гарантируем. Но после того, как закончатся боевые действия. После того, как закончится освободительная операция. Они смогут вернуться домой. В этом ключе так вот мы разговариваем. Видим ситуацию, как она развивалась”, – “Это как раз проблема последних дней, которая предшествовала началу нашей операции. Операции так же Российской Федерации, которая обратилась, которая среагировала на нашк обращение моего обращения и обращения моего коллеги. Были уничтожены объекты критической инфраструктуры. В частности, объекты южнодонбасского водоотвода, в результате чего часть районов донецка, докучаевска остались без воды. Или же с частичной подачей воды, поэтому пока не будет до конца проведена операция, к сожалению, сейчас ремонтные работы не представляется возможным провести. Эти сложности</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

						<p>остаются. Что касается электроэнергии, все же это информация искаженная, электроэнергией обеспечиваются все населенные пункты Донецкой народной республики. Проблема возможно возникает только в самых прифронтовых населенных пунктах и оттуда мы стараемся вывезти население, чтобы они не подвергались риску и угрозам со стороны вооруженных формирований Украины. Которые, к сожалению, прожолжает обстреливать именно жилые кварталы, именно там, где живет гражданское население”, -</p> <p>“Да, сегодня мы приняли решение остановить эвакуацию из тыловых районов, населенных пунктов Донецкой народной республики, потому что там уже безопасно. На чем мы концентрируем уже внимание – это на перемещении гражданского населения именно из прифронтовых участков и населенных пунктов. Там, где гражданское население подвергается угрозе. Также мы стараемся перемещать в тыловые районы республики. Что же касается, скажем, частного желания выезжать на эвакуацию в Россию – такая возможность предоставляется. Мы</p>
--	--	--	--	--	--	--

							приостановили только организованный выезд, организованные группы. На данный момент ситуация стабилизирована, в этом плане”, – Денис Пушилин, глава ДНР
29.09	Влади мир Зеленский объявил, что Украина разрывает дипотношения с Россией.		Владимир Зеленский, Олаф Шольц (2), Борис Джонсон (4), Мануэль Макрон, генсек НАТО, Иенс Столтенберг, Лиза Герцен, Мария Захарова,	Украина, Россия, Минск, Москва, Украина, Германия, Великобритания, Франция, Москва, Россия, Лондон, Евросоюз, США, Британия(2), Евросоюз(2), США(2), Украина, Россия, НАТО, Украина, Российская федерация, Россия, Восток, Украина, НАТО, Украина, Россия, Германия, Евросоюз, США, Европы, Британии, Россия, ФРГ, Европа, США, Британские, Евросоюз, Россия, запад, Россия, Прибалтик		зарубежные партнеры, как заявили в Киеве, нашей страны, западные страны, российская операция на Украине, ООН, союзники, Еврокомиссия, солдат альянса, на территории Украины, запада, запада, реакция запада, спецоперация российской армии, “по освобождению ЛНР, ДНР”, западная пресса, российская армия (2), гарантии, северный поток 2, Владимир Путин, ядерная война, санкции, спецоперация России по защите донбасса,	“Я говорил сегодня с президентом Владимиром Зеленским. В этот трагический час я уверил его в нашей полной солидарности Украине и ее народу. Россия совершила серьезную ошибку, начав военные действия на Украине. Она должна немедленно вывести свои войска”, – Олаф Шольц “Это война в сопредельном нам регионе будет иметь последствия для Германии. Санкции против России, растущие цены и падающие рынки будут иметь непосредственное влияние на Германию. Мы не искали этого, но мы не можем и не будем избегать этих последствий”, – Анналена Бербок, министр иностранных дел германии “Мы стоим перед лицом беспрецедентной агрессии со стороны российского правительства, направленные на независимость и суверенитет страны. Цель России не только Донбасс, не только Украина. Целью России является не

				а, Брюссель, Лондон, Украина, Британско м, Украина, НАТО,		только стабильность, а и весь миропорядок в европе”, – Урсула фон дер Ляйн, председатель европейской комиссии, “Евросоюз вместе со своими трансатлантическими партнерами прилагал беспрецедентные усилия для достижения дипломатического разрешения этого кризиса безопасности, вызванного Россией. Россия не приняла эти усилия и в одностороннем порядке вызвала серьезную преднамеренную эскалацию, сравнимую с войной”, – Жозеп Боррель, верховный представитель европейского суда по иностранным делам и политике безопасности “Сегодня, одновременно с нашими союзниками, мы примем беспрецедентно масштабный пакет экономических санкций, который подкосит российскую экономику. Для этого все мф должны положить конец зависимости от российской нефти и газа, которые слишком долго давали возможность Путину влиять на политику запада”, – Борис Джонсон, премьер-министр Великобритании	
36.23	Обстановка	Михаил Антропов,		Юг страны, пригранич		РосАвиация, фейк, крымские	“Наша армия нас не бросит. Она самая лучшая. Мы надеемся

	Юге стран ы: авиакомпани и отменили все полеты на Юг стран ы. РосАвиация закрыла 12 аэропортов до второго марта.			ные с Украиной регионы, приграничные районы крыма, полуостров , крым, крым, красноперекоск 2, Армянск 2, Крым, Семфинополь, российских, в Москву, в южных регионы, Крым, Германия, Украина, Швейцария, Египет, Украина, Россия, Азовское море, Россия, Крым		власти, крымский мост, вооруженные силы Украины,	на нее, и ... сюда не зайдет никогда. Крым был, будет и есть российским”, – безымянный дед “Встретили нас хорошо. И завтрак, и обед. Сидим ждем вот, что нам дальше делать. Или нас назад повезут, а если будет плохо то и еще жальше куда-то повезут”, – неизвестная бабка
39.39	Обстрелу со стороны Украины подвергся пограничный пункт в Курской области.			Украина, Курская область, Россия,			
39.48	Во всех приграничных областях, где	Ольга Чернова,		Брянская область, Украина, из Донбасса, Юг России,		Приграничные области, волонтеры, приграничные области, провокации, непроверенна	“Автовокзалы, ЖД вокзалы работают в штатном режиме. Все органы государственной и муниципальной власти, на местах,

<p>разместили беженцев из Донбасса, власти совместно с благотворительными фондами, волонтерами и предпринимателями оказывают им необходимую помощь.</p>				<p>Воронеж, Курск, Белгородская область, Воронеж, Донбасса,</p>		<p>я информация, официальные источники, “мобилизации населения не будет”, приграничные районы, власти, “по оценкам властей”, приграничные области, беженцы с Донбасса, детей с Донбасса, люди из других стран, от воронежцев, зона конфликта, боевые действия,</p>	<p>работают в штатном режиме. На всех социальных объектах усилены ограничения доступа и усилены работы по антитеррористической защищенности. Это касается больниц, школ, детских садов, учреждений с круглосуточным пребыванием пожилых людей и людей с ограниченными возможностями. Также усилен контроль доступа на объекты жизнеобеспечения”, –</p> <p>“Они встречали людей, беженцев с поездов. Они очень прониклись и уже все мне пишут: “Как можно помочь?”, “как можно поволонтерить?”, не может не радовать, что мир полон добрых сердец”, – Анастасия Ушакова, руководитель студенческого волонтерского центра.</p> <p>“Человек, проживающий в Испании узнал о ситуации на Донбассе и решил оказать детям помощь в виде постельных принадлежностей”, – Маргарита Руденко, волонтер</p> <p>“Он вообще под сильным обстрелом попал. Мы домой возвращались, благо, что не попал снаряд в наш дом, он попал в соседний дом и в школу рядом. Буквально только град пролетел, мы сразу вся</p>
---	--	--	--	---	--	--	---

						<p>квартира в дыму, гарь, сын невероятно кричал”, – Екатерина Рой</p> <p>“Спасибо хочу передать. Будет чем заняться. Книжку почитаю”, – ребенок лет 10, мальчик.</p> <p>“На данный момент оформляем миграционные документы, потому что некоторые автобусы, которые прибывали из ДНР они не оформлялись там на границах. Черезвычайно выводились”, – Сергей Скоробагатов, начальник пункта временного размещения</p> <p>“Меня на руках вот, такие вот носили. Россия хоть бы забрала бы нас бы. Что б уже мир был. Что бы так спокойно уже хочется. Чтобы так не плакать, не это. За ними у меня теперь душа болит, как они там вот. Внучка и правнучка у первый класс ходит. Как они там, может там бомбят”, – Тамара Спирко</p> <p>“Восемь лет мы к этому шли. Когда в четырнадцатом году Крым признали, мамы уже нету, мы с ней сидели и плакали. Говорили – мы хотим в Россию. Чтобы мы были в России. Мы едины, мы не можем быть врозь”, – Елена Рой</p> <p>“Для меня Россия...</p>
--	--	--	--	--	--	---

							Россия – это все”, – неизвестный
44.36	Москва намерена активно развивать дипломатические контакты с ДНР и ЛНР. Об этом в эфире НТВ заявила Мария Захарова.		Мария Захарова, Эдуард Басурин, Сергей Шойгу,	Москва, Донецкая и Луганская народные республики, в Донбассе, Россия, Москва, Вашингтон, на Донбассе, Горловка, ДНР, ЛНР, Киев,		СпецОперация, безопасность, ВСУ, солдаты ВСУ, народные республики, националистические батальоны, украинских военных, украинским военнослужащим, “для выхода сложивших оружие военных”,	“Это не начало войны. Это во-первых. И это очень важно. Наше стремление предотвратить развитие событий, которое могло бы перерости в глобальную войну. И во-вторых это оконявние войны. А война, кто не знает, велась восемь лет. Кровопролитная, с порерями среди гражданского населения”, – Мария Захарова,

Як можемо побачити з таблиць, у новинах в українському та російському медіапросторах формується зовсім різна інформаційна реальність, прямо акцентована за допомогою залучених персоналій та їх цитат, обранні і називання географічних об’єктів, ключових слів, здатних активно формувати ставлення до військової реальності тощо.

Під час аналізу було виявлено певний тип маніпуляції, зокрема так звана маніпуляція «очевидці події». Щоб відтворити реальність події, продемонструвати їх на людському рівні, журналісти використовують метод інтерв’ю/бліц-опитування. Однак такі постаті, не рідко, залишаються невідомим. Важко з’ясувати, не лише, чи має взагалі особа якийсь стосунок до описаної події. Деколи люди і самі того не розуміючи стають зброєю в руках пропагандистів.

Такі невідомі постаті можуть бути випадковими, або ж використані умисно з метою ввести в оману глядачів.

Такі маніпуляції додають сюжету жвавості сюжету, коли людина бачить просту цивільну особу, яка опинилась в складній ситуації. Цю маніпуляцію

використовують як в російських, так в українських новинах.

Також в дослідженні було розглянуто випуск новин за 22.02. За два дні до початку повномасштабної війни.

Сьогодні такий аналіз дає можливість поглянути на процеси з історичної точки зору, що 22 лютого вже були сформовані певні ключові слова. Зокрема в сюжетах ми можемо почути з різним ступенем популярності такі ключові слова: «псевдореспубліки», «ворог», «воєнний стан», «цивільна інфраструктура», «окупанти», «нове вторгнення», «російська агресія». Зважаючи на військовий конфлікт, що не припиняється з 14 року, ці слова вже так чи інакше з'являлися в нашому інфопросторі.

З іншого боку, в російських новинах більша їх частина відведена цитуванню Путіна, його прямої мови та непрямого цитування журналістами. Випуск новин «НТВ» за 24.02 фактично повністю присвячений подіям в Україні та спецоперації.

РОЗДІЛ III
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ В УКРАЇНСЬКИХ
ТА РОСІЙСЬКИХ ТЕЛЕНОВИНАХ У БЕРЕЗНІ 2022 РОКУ:
КОМПАРАТИВНИЙ АСПЕКТ

3.1. Формування громадської думки в українських теленовинах у березні 2022 р.: на основі аналізу заголовків сюжетів телеканалу «1+1»

У наведеній Таблиці 3 представлено розшифровку українських новинарних телесюжетів телеканалу «1+1» за березень 2022 року (для простеження динаміки інформаційних процесів) і також визначено такі аспекти. Оскільки за перший місяць повномасштабної військової агресії уже сформовано корпус основних ключових слів, персоналій тощо, зупинимося на назвах сюжетів, акцентувавши такі моменти, як: дата і тайм-код новинарного блоку, назва сюжету, хронометраж, географічні назви, герої сюжету (особи, вказані в заголовках), ключові слова.

Таблиця 3

Інформаційна реальність у назвах телесюжетів українського каналу «1+1» (березень 2022 року)

Дата і тайм-код новинарного блоку	Назва сюжету	Хронометраж	Географічні назви	Герої сюжету (особи, вказані в заголовках)	Ключові слова
23.03.2022	Який вигляд має карта війни станом на 28-й день протистояння російським окупантам.	0:58			Війни, протистояння, російські окупанти
	Російські окупанти обстріляли столичний район «Нивки» – 4 людини зазнали травм.	3:57	столичний район «Нивки»		Російські окупанти
	У Чернігові російські військові розбомбили автомобільний міст через Десну.	1:08	Чернігівська область, Десна		

	Російські окупанти не припиняють обстрілювати Макарів на Київщині.	4.03	Макарів, на Київщині		Російські окупанти
	Яка ситуація в Харкові?	2.49	Харків		
	Яка ситуація в Сумській області?	1.28	Сумська область		
	Володимир Зеленський звернувся до Національної асамблеї Франції.	4.12	Франція,	Володимир Зеленський	
	Бон Джові поділився кадрами з України, де одесити на пляжі будують укріплення під його пісню.	0.53	Україна, Одеса	Бон Джові	
	Втрати російської армії станом на 28-й день війни.	1.39			Втрати, російська армія
	Данілов розповів про покарання за розповсюдження інформації про розміщення українських військових.	15.32		Данілов	Українських військових
	Як українська розвідка вираховує генералів російської армії?	3.56			Російської армії
	Оперативна інформація станом на 28-й день війни.	3.17			Війна
	Як війна змінила життя українців – директор соціологічної групи «Рейтинг».	6.48			Війна
	Яка ситуація в Київській області станом на 23-є березня.	4.11	Київська область		
	Ймовірність вторгнення Білорусії – чи зважиться Лукашенко на відкриту агресію проти України.	6.58	Білорусія	Лукашенко	Вторгнення, відкрита агресія
	Окупанти й далі рівняють з землею Ірпінь.	3.50	Ірпінь		Окупанти
	Перехоплення розмови російського окупанта з подругою про еміграцію з РФ	1.12	РФ		Російського окупанта
	Державний департамент США заявив, що Росія чинить в Україні воєнні злочини.	1.05	Росія, Україна		Воєнні злочини
	Даша Астаф'єва розповіла про своє волонтерство та «картопляний фронт».	7.12		Даша Астаф'єва	
	Кіборг Роман Костенко оцінив	8.23	Білорусія,	Роман	Кіборг, вторгнення

	загрозу вторгнення Білорусії на територію України.		Україна	Костенко	
	Уряд закликав підприємців із Заходу України відновлювати звичну роботу.	4.08	Україна		Уряд
	У Франції затримали ще дві яхти олігарха Олексія Кузьмічова.	1.05	Франція	Олексій Кузьмічов	
	Паралімпієць Сергій Ємельянов та Соломія Вітвіцька проводять благодійний аукціон.	3.46		Сергій Ємельянов, Соломія Вітвіцька	
	У Тернопільській області щодня складають по п'ятнадцять тисяч продуктових наборів.	3.46	У Тернопільській області		
	У Бучі російський окупант убив батька на очах 14-річного хлопця.	4.12	У Бучі		Російський окупант
	У Херсонській області російські окупанти продовжують викрадати активістів.	1.06	У Херсонській області		Російські окупанти
	Як під обстрілами медики-добровольці вивозять людей з Ірпеня?	3.41	Ірпінь		
	9:0 на користь Чорнобаївки: окупанти вчергове намагалися захопити аеродром неподалік села.	1.42	Чорнобаївка		Окупанти
	Американське видання повідомляє, що нібито Зеленський попросив звільнити з-під санкцій Абрамовича.	0.41		Зеленський, Абрамович	
	Чим ще країни НАТО та інші планують допомогти Україні.	4.42	НАТО, Україна		
	Остання оперативна інформація від ТСН за 23 березня.	3.38			
	У віці 84-х років померла екс-очільниця департаменту США Мадлен Олбрайт.	0.51	США	Мадлен Олбрайт	
	Чи є у Росії сили аби оточити українські війська? Думка військового експерта.	18.02	Росія		Українські війська
	Які настрої Українців щодо відбудови України після війни?	1.51	Україна		

	Як повернути українські міста до життя?	6.46	Українські міста		
	Політики залишають країну, а громадянам видають не більше упаковки цукру в руки. Яка ситуація в РФ?	4.29	РФ		
	Радник міністра внутрішніх справ України розповів про ситуацію в Ірпені, Бучі та Гостомелі.	7.35	Україна, Ірпінь, Буча, Гостомель		
	Екс-посол України у Польщі розповів, чому висилають російських дипломатів і про загрозу нападу Росії.	13.33	Польща, Росія		Загроза нападу
	За сьогодні «зеленими коридорами» вдалося врятувати понад 4 з половиною тисячі громадян.	1.22			«зеленими коридорами»
	Завтра у Брюсселі очікують зустріч лідерів Європи та Сполучених Штатів.	3.18	Брюссель, Європа, Сполучені Штати		
	28-й день війни. Що залишилося у військовому арсеналі Росії?	7.25	Росія		Війна
	У Києві під час обстрілів окупантів загинула журналістка російського опозиційного видання.	0.42	Київ		Окупантів, журналістка, російського опозиційного видання
	Під Миколаєвом українські військові збили крилату ракету російської армії.	0.38	Під Миколаєвом		Українські військові, ракету російської армії
	Бойову частину ракети «Іскандер» підірвали сапери у Вінницькій області.	0.51	У Вінницькій області		
	Плакат «Фашизм не пройде» московський суд визнав дискредитацією збройних сил Росії.	0.56	Москва		Фашизм, збройних сил Росії
	У Дніпрі поранений військовий одружився просто у шпиталі.	1.39	У Дніпрі		Військовий
	Як живе 11-річний хлопчик, якого врятували із Гостомеля і залишили на Рівненщині?	3.27	із Гостомеля, на Рівненщині		

			i		
	Які масштаби руйнувань Маріуполя?	1.04	Маріуполь		
	У Маріуполі загинула 11-річна гімнастка.	1.29	У Маріуполі		
	Міністр закордонних справ України розповів, чого очікувати від саміту НАТО	13.43	НАТО	Міністр закордонних справ України	Саміт
	Деякі білоруські військові планують здаватися у полон, якщо їх відправлять воювати в Україну.	2.24	Україна		Білоруські військові, полон
	Дмитро Песков в інтерв'ю CNN назвав метою війни в Україні – знищення Росії.	1.34	Україна, Росія	Дмитро Песков	Війна
	Скільки росіян залишаться безробітними через вихід з російського ринку іноземних компаній?	5.47			Російського ринку, іноземних компаній
	«Можливе застосування миротворчої місії НАТО в Україні буде вважатися нападом на Росію», – Лавров	9.34	Україна, Росія	Лавров	Миротворчої місії НАТО
	Як європейська еліта в останні вісім років брала гроші у Путіна і що з цього вийшло?	4.35		Путін	Європейська еліта, гроші
	Ед Ширан планує провести телеконцерт, присвячений Україні.	9.43	Україна	Ед Ширан	
16.03	21 доба війни: втрати армії ворога сягнули 13500 тисяч.	1.16			Війна, армія ворога
	За минулу добу майже 29 тисяч українців скористались евакуаційними коридорами.	3.34			Евакуаційними коридорами
	Ситуація в Київській області: як відбуваються воєнні дії неподалік столиці.	8.08	Київська область		Воєнні дії
	Після кількох днів тиші Одеську область напередодні знову атакував ворог.	1.05	Одеська область		Ворог
	Російські військові вбили іноземного фотокореспондента й оператора.	1.01			Російські військові

	Сьогодні в столиці та області заборонено пересуватися містом без спецперепусток.	8.06	В столиці та області		Спецперепусток
	Окупанти обстрілюють села та дороги, якими користуються цивільні.	3.54			Окупанти обстрілюють, цивільні
	Як минула ніч у Києві та як налаштовані військові?	4.07	Київ		Військові
	В Україні триває другий етап мобілізації.	1.10	В Україні		Мобілізації
	Українські військові знищили 10-ть гвинтокрилів в чорнобаївському аеропорту під Херсоном.	1.07	В чорнобаївському аеропорту під Херсоном		Українські військові
	Понад 200 тисяч людей змогли напередодні вивести із заблокованих міст та сіл Сумщини.	4.40	Сумщина		
	До Києва приїхали глави урядів Польщі, Чехії та Словенії і зустрілися з Володимиром Зеленським.	2.05	До Києва, Польщі, Чехії та Словенії	Володимир Зеленський	
	Росію вигнали з Парламентської асамблеї Ради Європи.	3.23	Росія		Парламентської асамблеї Ради Європи
	Президент Байден підписав указ про виділення Україні військової допомоги на 13.5 мільярдів доларів.	3.30	Україна	Президент Байден	Військової допомоги, доларів
	Велика Британія оголосила про нові санкції проти Росії.	4.22	Велика Британія, Росія		Санкції
	Україна збирає докази геноциду українського народу з боку росіян.	2.09	Україна		Геноциду
	Сьогодні міжнародний суд в Гаазі винесе рішення щодо позову України проти Росії.	11.49	Україна, Росія		Міжнародний суд в Гаазі
	Оперативні новини від Вадима Денисенка.	9.59		Вадим Денисенко	
	Оперативна інформація на 21-й день війни.	4.17			

	Кого збирає Путін, аби ввести в Україну?	6.42	Україна	Путін	
	Речниця ДСНС розповіла, що може допомогти людям під час непередбачуваних ситуацій.	7.48		Речниця ДСНС	
	Російські війська обстріляли дві багатоповерхівки в Шевченківському районі столиці.	0.56	В Шевченківському районі столиці		Російські війська
	Понад дві тисячі евакуйованих із Маріуполя дісталися Запоріжжя.	0.49	Із Маріуполя, Запоріжжя		Евакуйованих
	Павло Кириленко розповів про «зелені коридори» з Маріуполя.	5.22	Маріуполь	Павло Кириленко	«Зелені коридори»
	Укрзалізниця опублікувала графік руху додаткових евакуаційних потягів.	1.06			Евакуаційних потягів
	Кількість біженців з України вже сягнула майже трьох мільйонів.	1.03			Біженців з України
	Історія родини, яка вижила після обстрілу російськими солдатами.	7.23			Російськими солдатами, обстріли
	Українські розвідники зняли, як російські військові розстрілюють цивільну машину.	3.53			Українські розвідники, російські військові, цивільну
	Яка вірогідність притягнення російських військових злочинців до кримінальної відповідальності?	5.41			Російських військових злочинців
	Українські захисники ліквідували вже десяток військових командирів росіян.	1.06			Українські захисники, військових командирів росіян
	Як можна долучитися до онлайн-навчання в нинішніх умовах?	9.47			
	Як влаштовують навчальний процес для біженців з України у Франції?	1.09	Франція		Біженців з України
	21-й день спротиву – втрати російських загарбників.	1.36			День спротиву, російських загарбників
	ТСН збило всю оперативну інформацію на цю годину.	3.47			

	На Волинь надходить волонтерська допомога від країн Європи.	8.04	На Волинь, країн Європи		Волонтерська допомога
	Лідер Kalush Orchestra розповів про роботу гурту під час війни.	10.26		Лідер Kalush Orchestra	Війни
	Український гімн пролунав на оперній сцені у Нью-Йорку.	1.00	Нью-Йорк		Український гімн
	Про поточну ситуацію в Києві доповів Віталій Кличко.	5.01	В Києві	Віталій Кличко	
	На Сумщині українські бійці знищили російський артилерійський дивізіон.	0.41	На Сумщині		Українські бійці
	На Миколаївщині ЗСУ відтісняють російських окупантів.	1.03	На Миколаївщині		ЗСУ, російських окупантів
	Обличчя цієї війни: історія хореографіні з Чугуєва.	3.53	З Чугуєва		Хореографіні
	Велика Британія запровадила нові «історичні» санкції проти росії.	0.55	Велика Британія, Росія		«Історичні» санкції
	Звичайні росіяни вже відчувають на собі силу західних санкцій.	3.19			Західних санкцій
	Понад 150 тисяч українців від початку повномасштабної війни приїхали до Німеччини.	5.38	Німеччина		Повномасштабної війни
	У Росії анонсували створення своєї соцмережі замість Instagram.	4.31	У Росії		
	Голова правління «Укрзалізниці» розповів про евакуацію українців.	10.18		Голова правління «Укрзалізниці»	Евакуацію
	Для тисяч українців залізниця стала єдиним засобом порятунку.	5.08			Порятунок
	Відбита техніка окупантів відтепер слугує на благо України.	3.17	Україна		Окупантів
	Міністерка у справах ветеранів роз'яснила новий закон, що прирівнює бійців тероборони до ЗСУ.	10.19		Міністерка у справах ветеранів	Бійців тероборони, ЗСУ
	Арестович доповів про поточну ситуацію на фронті.	2.25		Арестович	Ситуацію на фронті

	ТСН розповіла історію нацгвардійця «Грома», який колекціонує російські трофеї.	2.42		Нацгвардієць «Грім»	Російські трофеї
	Данило Гетьманцев розповів про підтримку бізнесу в умовах війни.	4.20		Данило Гетьманцев	В умовах війни
	Анджеліна Джолі закликала зупинити війну в Україні.	0.50	В Україні	Анджеліна Джолі	Війну

Під час аналізу випусків новин українського телеканалу «1+1», який став частиною «єдиного телемарафону», також головна увага приділялась «ключовим словам».

Їх доречне використання в матеріалах журналістів представляє глядачу події на фронті та в тилу, формує аналогічну задачу створення картинки – контрпропаганди всупереч російській гібридній агресії. Ці слова також несуть у собі певні ідеї та сенси.

Також, крім ключових слів, ми виокремили «географічно-топонімічні» назви та осіб-учасників сюжету.

Ключові слова: *війна (7), протистояння, російські окупанти (6), втрати, російська армія (2), українські військові (4), вторгнення, відкрита агресія, окупанти (4), російський окупант, воєнні злочини, уряд, російські війська (3), загроза нападу, «зеленими коридорами», ракета російської армії, збройні сили Росії, військовий (2), саміт, білоруські військові, полон, російського ринку, іноземних компаній, миротворчі місії НАТО, європейська еліта, гроші, армія ворога, евакуаційними коридорами, воєнні дії, ворог, спецперепусток, окупанти обстрілюють, цивільні (2), мобілізації, Парламентська асамблея Ради Європи, військової допомоги, доларів, санкцій, геноциду, міжнародний суд в Гаазі, російські війська, евакуйованих, «зелені коридори», евакуаційних потягів, біженців з України, російськими солдатами, обстріли, українські розвідники, російських військових злочинців, українські захисники, військових командирів росіян, біженців з України, день спротиву, російські загарбники, волонтерська допомога, український гімн, українські бійці, ЗСУ (2), російських окупантів,*

«історичні» санкції, західних санкцій, повномасштабної війни, евакуація, порятунок, бійців тероборони.

Також виділені такі географічні назви: *Чернігівська область, Десна, Макарів, на Київщині (6), Харків, Сумська область (2), Франція (3), Україна (18), Одеса, Білорусія (2), Ірпінь (3), РФ (2), Росія (11), Тернопільська область, Буча (2), Херсонська область, Чорнобаївка, США, українські міста, Гостомель (2), Польща (2), Брюссель, Європа, Сполучені Штати, Київ (3), Миколаїв, Вінницька область, Москва, Дніпро (місто), Рівненщина, Маріуполь (4), НАТО, Одеська область, Херсон, Чехія, Словенія, Велика Британія (2), в Шевченківському районі столиці, Запоріжжя, Волинь, Країни Європи, Нью-Йорк, на Сумщині, на Миколаївщині, з Чугуївського, Німеччина.*

Використані імена (або інші типи називання героя) в назвах сюжетів: *Володимир Зеленський (2), Бон Джові, Данілов, Лукашенко, Даша Астаф'єва, Роман Костенко, Олексій Кузмічов, Сергій Ємельянов, Соломія Вітвіцька, Мадлен Олбрайт, міністр закордонних справ України, Дмитро Пєсков, Лавров, Володимир Путін (3), Ед Ширан, Джо Байден, Вадим Денисенко, Павло Кириленко, лідер Kalush Orchestra, Віталій Кличко, міністерка у справах ветеранів, хореографія, нацгвардієць «Гром», Данило Гетьманцев, Анджеліна Джолі.*

Після аналізу та класифікації ключових слів, виокремлених із назв сюжетів новинарних блоків каналу «1+1», робимо висновок, що ключові слова – це слова або групи слів, що формують певну самостійну одиницю, що несе в собі інформаційний посыл, який розкривається контекстом. Це слова, які об'єднані однією ідеєю і використовуються саме з метою контпропагандистської або пропагандистської діяльності. Важливо, що за аналогічних умов в альтернативному соціумі ці слова можуть не мати жодного значення.

Ситуацію на фронті журналісти описують наступними ключовими словами: *війна, російські окупанти, вторгнення, відкрита агресія, українські захисники, російські загарбники, обстріли.* Вони мають чітке значення і впевнено пояснюють глядачу хто «свій», хто «чужий». Слова *російські загарбники,*

обстріли, вторгнення показують чітку картинку тих процесів, що відбуваються. Ворог тут один – Росія, яка вдерлася на територію суверенної держави.

Також із блоку в блок повторюються такі слова: *саміт, іноземні компанії, миротворчі місії НАТО, Парламентська асамблея Ради Європи, Брюссель, Міжнародний суд в Гаазі, санкції, західні санкції, «історичні» санкції*.

Ці слова використовують з метою демонстрації підтримки України світовою спільнотою, паралельно загрожуючи Росії санкціями та гаазьким трибуналом, і це також має величезне значення, адже з нами світ і його підтримка, а на Росію очікують лише санкції та міжнародні суди. Схожу роль відіграють і використані в назвах сюжету імена. Окрім інформування та поширення інформації щодо осіб, які висловилися на підтримку України, ці імена використовуються як авторитетні в царині культурно-політичних зв'язків персони, здатні створювати необхідний смисловий контекст міжнародній підтримці нашої країни. Ед Ширан, Анджеліна Джолі, Бон Джові – ці зірки світового рівня підтримали Україну в її боротьбі. Не забуваємо і про наших зірок: Сергій Ємельянов, Соломія Вітвіцька, Даша Астаф'єва. Однак, це все ще контрпропаганда, а не формування самостійної незалежної української ідеології.

3.2. Формування громадської думки в російських теленовинах у березні 2022 р.: на основі аналізу заголовків сюжетів телеканалу «НТВ»

У наведеній Таблиці 4 представлено розшифровку українських новинарних телесюжетів телеканалу «1+1» за березень 2022 року (для простеження динаміки інформаційних процесів) і також визначено такі аспекти. Оскільки за перший місяць повномасштабної військової агресії уже сформовано корпус основних ключових слів, персоналій тощо, зупинимося на назвах сюжетів, акцентувавши такі моменти, як: дата і тайм-код новинарного блоку, назва сюжету, хронометраж, географічні назви, герої сюжету (особи, вказані в заголовках), ключові слова.

Таблиця 4

**Інформаційна реальність у назвах телесюжетів російського каналу
«НТВ» (березень 2022 року)**

Дата і тайм-код новинарного блоку	Назва сюжету	Хронометраж	Географічні назви	Герої сюжету (особи, вказані в заголовках)	Ключові слова
23.03.22 час ефіру 23:15	Жителей двух белгородских сел эвакуируют после взрыва украинского снаряда	00.24	белгородские села		Эвакуируют, украинский снаряд
	Российские военные за сутки уничтожили 86 военных объектов в Украине.	01.20	Украина		Российские военные, военные объекты
	Эвакуация под обстрелами: как российские подразделения помогают спастись мирным жителям из Мариуполя	03.20	Мариуполь		Эвакуация, обстрелы, российские подразделения, мирные жители
	В Сургуте приняли группу беженцев из Донбасса.	07.41	Сургут, Донбасс		Беженцы
	Рост цен и газ за рубли: что обсуждали на совещании у Путина.	13.07		Путин	Газ, рубли
час ефіру 19.00	Руководство РФ приняло решение о переводе оплаты за поставки российского газа на экспорт в недружественные страны в российские рубли, заявил Владимир Путин на совещании с правительством.	01.22		Владимир Путин	Руководство РФ, российский газ, недружественные страны, российские рубли, правительство
	Нет перевозок – нет продуктов: дальнбойщики в Европе массово бастуют из-за цен на бензин.	17.10	Европа, Польша		Бензин

	Посол России Сергей Андреев сообщил, что получил ноту о высылке из Польше 45 российских дипломатов.	22.12	Польша	Сергей Андреев, посол России	Высылка, российские дипломаты
	Владимир Путин провел переговоры по телефону с канцлером ФРГ Олафом Шольцом.	25.41	ФРГ	Владимир Путин, Олаф Шольц	Переговоры
	Эвакуация под обстрелами: как российские подразделения помогают спастись мирным жителям из Мариуполя	26.28			
	В Севастополе простились с погибшим замкомандующего Черноморским флотом	33.15	Севастополь		Черноморский флот
	Минобороны рассказало, как российские военные, рискуя жизнью, выполняют свой долг в ходе спецоперации на Украине	36.36	Украина		Минобороны, российские военные, свой долг, спецоперация
	Госдума приняла закон о статусе ветеранов для участников спецоперации на Украине	37.43	Украина		Госдума, спецоперация
	Поддержать не только морально: теплый прием в холодной Югре для жителей Донбасса	42.19	Югра, Донбасс		
час ефіру: 16.00	РФ продолжит поставлять газ в соответствии с заключенными ранее контрактами. Валюта для платежа за голубое топливо – российский рубль.	01.19	РФ		Газ, валюта, российский рубль, голубое топливо
	В Рубежном прогремел мощный взрыв. Детонация могла произойти на предприятии по производству химической продукции.	04.23	Рубежное		Взрыв, детонация

	В Мариуполе гуманитарная ситуация стала катастрофической. Эвакуация мирного населения проходит под постоянными обстрелами	04.40	Мариуполь		Гуманитарная ситуация, эвакуация, мирное население, обстрелы
	В Севастополе прошла церемония прощания с заместителем командующего Черноморским флотом Андреем Палием. Капитан I ранга получил смертельное ранение во время нападения украинских диверсантов в Мариуполе.	10.42			
	Госдума единогласно приняла закон о признании ветеранами боевых действий участников спецоперации по защите Донбасса.	15.53			
	Европейские цены на газ выросли за день сразу на 10%, рубль укрепился по отношению к доллару и евро	16.54			Европейские цены, рубль, доллар, евро
	Отгрузка нефти с терминала Каспийского Трубопроводного Консорциума, вынужденно остановленного из-за аварии на причале, может упасть в 5 раз.	21.25			Нефть
	Европейские страны захлестнула волна протестов водителей, недовольных высокими ценами на бензин и последовавшим дефицитом топлива.	24,29	Европейские страны		Цены, бензин, топливо
	Польша приняла решение выслать 45 российских дипломатов.	29.15			
13.00	Сильный взрыв прогремел в Рубежном.	01.32			

	Эвакуация под обстрелами: как российские подразделения помогают спастись мирным жителям из Мариуполя.	01.48			
	Минобороны показало кадры уничтожения С-300 на окраине Киева.	06.07	Киев		Минобороны
	Севастополе простились с погибшим замкомандующего Черноморским флотом	07.50			
	Госдума приняла закон о статусе ветеранов для участников спецоперации на Украине.	09.29			
	ФНС будет в 6 раз быстрее проверять налоговые декларации.				
	Александр Новак предупредил о риске коллапса в случае отказа от углеводородов РФ.	13.17		Александр Новак	отказ от углеводородов РФ
	ЕС готовится к продуктовому кризису из-за санкций против России.	15.00	ЕС, Россия		Санкции, кризис
	Сотрудники музеев Донбасса рассказали, как власти Украины переписывали историю.	16.21	Донбасс, Украина		Переписывали историю
	В Сирии прошли митинги в поддержку спецоперации России на Украине.	20.51	Сирия, Россия, Украина		Митинги, спецоперация
10.00	Эвакуация под обстрелами: как российские подразделения помогают спастись мирным жителям из Мариуполя	01.21			
	Минобороны рассказало, как российские военные, рискуя жизнью, выполняют свой долг в	05.40			

	ходе спецоперации на Украине				
	Минобороны РФ показало авиаудар по ангару ВСУ управляемыми ракетами.	06.41			Минобороны РФ, ВСУ
	Военные из колонн сопровождения перечислили правила выживания.	07.09			Колонны сопровождени, военные
	На Украине заподозрили Венгрию в желании присоединить Закарпатье.	09.42	Венгрия, на Украине, Закарпатье		Присоединить
	ЕС готовится к продуктовому кризису из-за санкций против России	10.31			
	Антироссийские санкции, которые уже бьют по Европе: дальнбойщики разных стран вышли на забастовки	12.02			
	ФНС будет в 6 раз быстрее проверять налоговые декларации.	17.10			
	Студенты Владивостокского судостроительного колледжа спасли троих детей, которые провалились под лед.	19.58			
	Нацистский след: что оставили за собой украинские радикалы в Волновахе.	21.34	Волноваха		Нацистский след, украинские радикалы
	Поддержать не только морально: теплый прием в холодной Югре для жителей Донбасса.	26.04			
08.00	Эвакуация под обстрелами: как российские подразделения помогают спастись мирным жителям из Мариуполя	00.48			

	Поддержать не только морально: теплый прием в холодной Югре для жителей Донбасса.	05.23			
	Военные из колонн сопровождения перечислили правила выживания.	09.47			
	Дмитрий Песков заявил, что спецоперация на Украине идет в строгом соответствии с планами.	12.23	На Украине	Дмитрий Песков	Спецоперация, в соответствии с планами
	На Украине заподозрили Венгрию в желании присоединить Закарпатье.	13.30			
	Антироссийские санкции, которые уже бьют по Европе: дальнобойщики разных стран вышли на забастовки.	15.55			
16.03 08.00	Ракетный удар: ВСУ атаковали город Макеевка в Донецкой народной республике. Использовался комплекс «Точка-У». Травмы получили 10 человек.	00.57	Макеевка, Донецкой народной республики		Ракетный удар, ВСУ
	После больших потерь на мариупольском направлении генштаб ВСУ планирует расформировать 53-ю бригаду украинской армии.	03.01	Мариупольское направление		Украинской армии, генштаб ВСУ
	В США не теряют надежды убедить Китай отказаться от экономического сотрудничества с Россией. В противном случае Вашингтон грозит последствиями.	04.33	США, Китай, Россия, Вашингтон		Сотрудничество, последствия,
	Русофобия как оружие: Белый дом решил подключить популярных блогеров к разжиганию	08.22			Русофобия, Белый дом, популярные видеоблогеры,

	антироссийской ненависти.				антироссийская ненависть
	Всё под контролем: бойцы Росгвардии обеспечили бесперебойную работу Каховской ГЭС.	09.38	Каховская ГЭС		Бойцы Росгвардии
	Ровно 8 лет назад в Крыму прошел референдум, по результатам которого полуостров воссоединился с Россией.	13.00	Крым, полуостров, Россия		Референдум, воссоединился
10.00	Ракетный удар: ВСУ атаковали город Макеевка в Донецкой народной республике. Травмы получили 10 человек.	01.30			
	Российские военные уничтожили украинские военные объекты в Черниговской области.	03.32	Черниговская область		Российские военные, украинские военные объекты
	В США не теряют надежды убедить Китай отказаться от экономического сотрудничества с Россией. В противном случае Вашингтон грозит последствиями.	03.59			
	Русофобия как оружие: Белый дом решил подключить популярных блогеров к разжиганию антироссийской ненависти	07,47			
	Все под контролем: бойцы Росгвардии обеспечили бесперебойную работу Каховской ГЭС.	09.03			
	Ровно 8 лет назад в Крыму прошел референдум, по результатам которого полуостров	12.27			

	воссоединился с Россией.				
	Правительство хочет в пять раз повысить лимит беспошлинного ввоза товаров из заграницы.	17.37			Правительство, из заграницы
	Больше 80% российских туристов, застрявших за границей, вернулись на родину.	20.35			Вернулись на родину
	Российские военнослужащие контролируют порядок в освобожденных городах и поселках, организуют доставку гумпомощи местным жителям	21.27			Российские военнослужащие, порядок, освобожденных городах, гумпомощи, местным жителям
	Ажиотажный спрос: россияне активно скупают сахар, соль, спички, гречку. Некоторые торговые сети ограничили продажу товара в одни руки.	26.36			
13.00	Ракетный удар: ВСУ атаковали город Макеевка в Донецкой народной республике. Двое погибли, травмы получили 10 человек.	00.53			
	О ходе российско-украинских переговоров рассказал глава делегации РФ Владимир Мединский	01.43		Глава делегации РФ Владимир Мединский	Российско-украинских переговоров
	Военные ДНР взяли под контроль еще четыре населенных пункта. В ЛНР группировка войск ведет наступление на Северодонецк.	03.59	ЛНР, Северодонецк		Военные ДНР, наступление
	1,5 тысячи пакетов с продуктами: в поселки под Черниговым российские военные доставили гуманитарную помощь.	05.12	Под Черниговым		Российские военные, гуманитарную помощь

	«Стой! Кто идет?»: В Киевской области на стратегически важных участках мостов и дорог военные РФ выставляют блокпосты.	08.11	В Киевской области		Военные РФ, блокпосты
	Опасный груз: работники аэропорта итальянской Пизы отказались грузить в самолет оружие для Украины под видом гуманитарной помощи.	12.44	Пиза, Украина		Оружие, гуманитарной помощи
	Правительство хочет в пять раз повысить лимит беспошлинного ввоза товаров из заграницы.	13.54			Правительство, из заграницы
	Иностранные интернет-сервисы продолжают борьбу с российскими СМИ. YouTube заблокировал аккаунт телеканала «Спас».	18.10			Иностранные интернет-сервисы
	8 лет назад в Крыму прошел референдум, по результатам которого полуостров воссоединился с Россией.	18.20	Крым		Референдум
16.00	О ходе российско-украинских переговоров рассказал глава делегации РФ Владимир Мединский.	00.59			
	Тема Украины стала центральной в переговорах между Сергеем Лавровым и его турецким коллегой. Анкара готова стать посредником между Москвой и Киевом.	03.11		Сергей Лавров	Тема Украины
	Росгвардия совместно с военными отразила попытку напасть на Каховскую ГЭС. В Ясиноватой (ДНР) продолжается эвакуация мирных жителей.	04.40	В Ясиноватой, ДНР		Эвакуация мирных жителей

	В Донбассе, по данным сетевых СМИ, ликвидирован один из идеологов националистического батальона «Азов» (запрещен в РФ) Николай Кравченко.	05.39	В Донбассе		По данным сетевых СМИ, националистического батальона «Азов»
	В Киевской области на стратегически важных участках мостов и дорог военные РФ выставляют блокпосты.	07.09			
	Своевременная помощь: в поселки под Черниговым российские военные доставили гуманитарный груз.	10.10			
	В США не теряют надежды убедить Китай отказаться от экономического сотрудничества с Россией. Однако Пекин не собирается идти на поводу у Вашингтона.	15.22			
	Биология Пентагона: компании, связанные с военным ведомством США, получали миллионы долларов за организацию работы секретных лабораторий в других странах.	18.52	США		Пентагона
	Опасный груз: работники аэропорта итальянской Пизы отказались грузить в самолет оружие для Украины под видом гуманитарной помощи.	24.06			
	Продажи китайских смартфонов в России выросли в первой половине марта в два раза.	25.03			
	Дефицита не будет, цены возьмут под контроль: в России начали бороться со спекулятивным	27.40			

	спросом на некоторые товары.				
	Срочная новость: Владимир Путин проводит совещание, посвященное мерам социально-экономической поддержки регионов.	33.17		Владимир Путин	
19.00	На совещании с правительством и главами регионов Владимир Путин объявил о беспрецедентных мерах поддержки россиян в условиях западных санкций. Президент отметил: Россия последовательно и открыто будет доводить свою позицию до всего мира, несмотря на лицемерие западных политиков.	00.27	Россия	Владимир Путин	Правительство, западные политики, лицемерие, санкции
	Удар «Точкой-У»: ВСУ атаковали город Макеевка в Донецкой народной республике. Пострадали 6 человек.	30.50			
	Эвакуация из Мариуполя: из города удалось вывезти самое большое число жителей с начала спецоперации.	31.34			
	Бегство наемников: многие иностранные солдаты удали разочарованы поездкой на Украину и ищут способы поскорее вернуться домой.	35.17	На Украину		Бегство наемников, иностранные солдаты удали
	Подразделения ЛНР продолжают наступление и ведут бои в черте Северодонца. В Минобороны РФ рассказали о ходе спецоперации и показали кадры	36.53	Северодонецк		Подразделения ЛНР, наступление, Минобороны РФ, спецоперации

	уничтожения украинской военной техники.				
	8 лет назад в Крыму прошел референдум, по результатам которого полуостров воссоединился с Россией.	37.42			
	В Минобороны России предупредили о подготовке украинскими военными провокаций с применением отравляющих веществ.	42.12			Минобороны России, провокаций, украинскими военными, применением отравляющих веществ
	На российско-украинских переговорах достигнуты договоренности по ряду позиций.	43.02			
	Продажи китайских смартфонов в России выросли в первой половине марта в два раза.	48.04			
23.00	Увеличение пенсий, зарплат и социальных выплат: Владимир Путин объявил о мерах поддержки россиян в условиях санкций.	00.22			
	Минобороны РФ опровергло сообщения о «расстреле российскими военными» мирных жителей в Чернигове.	08.49	В Чернигове		Минобороны РФ, расстрел, российскими военными, мирных жителей
	Бегство наемников: многие иностранные солдаты удали разочарованы поездкой на Украину и ищут способы поскорее вернуться домой.	10.22			
	Эвакуация из Мариуполя: из города удалось вывезти самое	10.57			

	большое число жителей с начала спецоперации.				
	У берегов Японии произошло землетрясение амплитудой более 7 баллов.	14.40	Япония		
	Российские отели летом подорожают, как ожидается, на 10–30%	15.22			
	Международная федерация шахмат запретила сборным России и Белоруссии участвовать в своих турнирах.	16.12	Россия, Белоруссия		Запретили

Аналізуючи випуски новин російського телеканалу НТВ, ми, перш за все, приділили увагу так званім «ключовим словам». Саме вони характеризують стан та перебіг війни, а їх використання та компіляція з іншими словами формують у глядача певний, необхідний замовнику образ того, що відбувається. Заради них, фактично, і знімається весь випуск новин і саме вони повторюються в ньому найчастіше. Змінюватися вони можуть фактично від будь-яких подій, які мають бути «правильно» витлумачені суспільством. Ці слова, так чи інакше, пов'язані з гібридною війною та інформаційним порядком денним і напряду від них залежать.

Окрім ключових слів ми виділяли географічно-топонімічні назви та осіб – учасників сюжету, які в обраній ситуації відіграють надзвичайно важливу роль через їх принципову участь у пропаганді.

В першому випадку це протиріччя у назвах населених пунктів та спірних територій, які, для широкого загалу, і стали причинами конфлікту. В другому ж – висловлення та реакції публічних людей.

Також слід зауважити, що інформаційні блоки телеканалу «НТВ» повторюються впродовж дня від випуску до випуску.

Ключовими ці слова робить частотність їх використання, історико-політична конотація відповідно контексту вживання в новинарному повідомленні. До таких слів відносимо:

Российская Армия, эвакуируют (2), украинский снаряд, российские военные, военные объекты, обстрелы, российские подразделения (3), мирные жители, беженцы, газ, рубли, руководство РФ, российский газ, недружественные страны, российские рубли, правительство, бензин (2), высылка, российские дипломаты, переговоры, Черноморский флот, минобороны, российские военные (4), свой долг, спецоперация, Госдума (2), спецоперация (2), газ (3), валюта, российский рубль (3), голубое топливо (4), взрыв, детонация, гуманитарная ситуация, эвакуация (2), мирное население, обстрелы (3), европейские цены, рубль доллар, евро (6), нефть (5), цены (7), бензин (6), топливо (7), минобороны (3), отказ от углеводородов РФ (8), санкции, кризис (2), переписывать историю, митинги, спецоперация (3), минобороны РФ (3), ВСУ, колонна сопровождения, военные, присоединить (2), нацистский след (3), украинские радикалы (4), спецоперация (4), в соответствии с планами (5), ракетный удар (3), ВСУ (4), украинской армии (5), генштаб ВСУ (6), сотрудничество (6), последствия (7), русофобия (8), Белый дом, популярные видеоблогеры (9), антироссийская ненависть (10), бойцы росгвардии, референдум (11), воссоединился (12), российские военные (5), украинские военные объекты, правительство (6), из заграницы, вернулись на родину (13), российские военнослужащие (6), порядок, в освобожденных городах (14), гумпомощи, местным жителям (6), в российско-украинских переговорах, военные ДНР, наступление, российские военные, военные РФ (8), блокпосты, оружие, гуманитарная помощь, правительство (7), из заграницы, иностранные интернет сервисы, референдум (15), тема Украины, эвакуация мирных жителей, по данным сетевых СМИ, националистического батальона «АЗОВ», Пентагона (2), правительство (8), западные политики (3), лицемерие (16), санкции (3), бегство наемников, иностранные солдаты удачи, подразделения ЛНР, наступление, минобороны РФ (9), спецоперация (5),

минобороны России (10), провокации (17), украинские военные (7), расстрел российскими военными мирных жителей, запретили.

Під час вивчення емпіричної бази було виокремлено такі географічно-топонімічні назви:

Белгородские села, Украина (7), Мариуполь (2), Сургут, Донбасс (3), Европа, Польша (2), ФРГ, Севастополь, Югра, РФ, Рубежное, Европейские страны, Киев, ЕС, Россия (6), Сирия, Венгрия, на Украине (3), Закарпатье, Волноваха, Макеевка, Донецкая народная республика, мариупольское направление, США (2), Китай, Вашингтон, Каховская ГЭС, Крым (2), полуостров, Черниговской области, ЛНР, Северодонецк (2), под Черниговым, в Киевской области, Пиза, Ясинуватой, ДНР, в Донбассе, Япония, Белоруссия.

Також виокремлені особи, вказані в заголовках:

Владимир Путин (3), Сергей Андреев, посол России, Александр Новак, Дмитрий Песков, Владимир Мединский, глава переговорной группы, Сергей Лавров.

Отже, після аналізу та класифікації ключових слів, які використовують журналісти російського телеканалу, нами зроблено висновок, що «ключові слова» – це контекстоутворюючі вислови, що формують ставлення глядача до фактичного повідомлення.

Майже всі вони прямо пов'язані з політикою діючого в Росії режиму, механізмами його роботи та розповсюдження чи фундаментальними основами, на яких, ймовірно, і базується «руський мір». Спершу помітно, що велика увага приділяється створенню міфу про існування таких утворень, як ЛНР та ДНР. Журналісти багаторазово повторюють назви цих самопроголошених республік та виокремлюють їх збройні формування як самостійну армію, виставляючи Росію лише помічницею у складній ситуації. Звідти формуються військові механізми просування «руського міра». Журналісти просувають їх через слова: *гуманитарная помощь, российские военные, российские военнослужащие, бойцы россгвардии, спецоперация, освобожденные города.* Що важливо, не «війна», а

«спецоперація», «освобождённые города», при тому, що Росія фактично визнає кордони України фразою «приграничные города».

Далі виокремлюємо наступний механізм – економічний. Його просування досягається використанням таких слів: *российский рубль, голубое топливо, газ, нефть, черное золото, санкции, кризис, цены, бензин, топливо*.

Джерела інформації, здебільшого офіційні: *Правительство, Минобороны, госдума*, – але деколи впливає цікаве «по данным сетевых СМИ», щоправда, чому ці «сетевые СМИ» є більшим авторитетом, аніж саме росЗМІ – не зрозуміло.

Значнішу ж роль мають фундаментотворчі ключові слова: *спецоперация, нацистский след, украинские радикалы, референдум, националистический батальон, переписывали историю*.

Саме створювані цими словами смисли і стали фактичним приводом для відкритого вторгнення Росії в Україну. Важливо, що ці слова повторюються в однакових сюжетах по декілька разів на день, що виключає можливість пропустити свою «порцію» пропаганди.

В кінцевому результаті аналіз діяльності двох телеканалів можна яскраво охарактеризувати через порівняння двох сюжетів за 23.03, що стосуються міста Маріуполь. Обидва сюжети описують ситуацію в місті. Заголовки сюжетів новин українського телеканалу звучать наступним чином: «Які масштаби руйнувань Маріуполя», «У Маріуполі загинула 11-річна гімнастка». У сюжетах звучать такі «ключові слова» або групи слів: «руйнування будуть згадуватися у якості документу злочинів Росії в Україні», «окупанти не дають доправити гуманітарні вантажі», «протистоять ворогу», «загинула після влучання російського снаряду». Натомість у сюжеті телеканалу НТВ, під назвою «Эвакуация под обстрелами: как российские подразделения помогают спастись мирным жителям из Мариуполя», ми не знайдемо жодної згадки про загиблу дитину.

У сюжеті використані такі «ключові слова» або ж групи слів: «Российские военные делают все возможное, чтобы обеспечить выход мирных жителей из Мариуполя», «боевики», «нацбаты», «подразделения ДНР», «все это результат

стрельбы украинской артиллерии по жилым кварталам Мариуполя», «украинские военные вели на столько плотный огонь по жилой застройке», «хлеб и консервы».

Компаративний аспект оприявнюється через поєднання таких пар слів: «Российские военные» – «Російські окупанти», «спецоперація» – «вторгнення», «ВСУ» – «збройні сили Росії».

Два принципово різних сюжети. Тисячі глядачів, які не мають можливості особисто переконатися в достовірності інформації або ж мають обмежений доступ до альтернативних джерел навряд чи зможуть зрозуміти один одного. Для перших – російські солдати вбивають цивільне населення та руйнують місто, для інших – захисники і герої, які звільняють місто від «боевиков». Таким чином формуються дві полярні картини світу.

ВИСНОВКИ

Під час написання роботи було розбудовано теоретичну базу дослідження та визначені поняття «громадська думка» та «лідер думок». Створено порівняльну таблицю новинарних блоків телеканалів, зокрема, розділами цієї таблиці були: «ключові слова», «географічні назви», «герої назв сюжетів», «назва сюжету», «хронометраж». Ці пункти допомогли побачити територіальну, географічну, схожість та різноманітність в наповненість сюжетів «НТВ» та «1+1». Так само було важливо виокремити «ключові слова», які, як параметри, допомогли в первинному аналізі новинарних блоків та випусків новин. Ключові слова поділяються на декілька типів, в залежності від сфери їх використання журналістами, та виконують свої функції. Фактично, ми вже маємо готову типологію, для подальших досліджень в цьому напрямку.

Описано відмінності в наповненні випусків новин та їх подібності. В результаті аналізу зроблено висновок про принципову різницю двох інформаційних реальностей, побудованих цих каналами. Вони протиставлені одне одному і мають небагато спільного з реальністю, та напряму залежать одна від одної.

Дослідження цієї теми, в подальшому, можливо допоможе з розвінчуванням міфів пропаганди.

В залежності від унікальних особливостей контролю за ЗМІ в двох різних державах, в залежності від форми власності, ступінь контролю, отримаємо, відповідно, варіативність доступних джерел для пошуку та перевірки інформації збільшується, або зменшується. Втім, здебільшого джерела все ж офіційні, або «власні спостереження». В умовах війни зайвий раз хвалитися інструментами пошуків інформації не доводиться. Також визначено, що особливості формування громадської думки напряму залежать від суспільно-політичного устрою країни. Здійснений аналіз це підтвердив. Особливо ці процеси яскраво виражені під час інформаційних війн. Їх вплив переоцінити

дуже складно. В умовах інформаційної війни саме громадська думка потерпає від ударів ворога, направлених на її трансформацією з подальшою експлуатацією на потребу організатора цих інформаційних атак.

Втім, обрані приклади вочевидь не покликані для таких цілей і радше пораються з простими завданнями пропаганди/контрпропаганди.

А кінцевий продукт інформаційної війни- трансформація громадської думки. Підготовка та адаптація її до нової (військовій) реальності та підготовка основних засад для пояснення того, що відбувається через новини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Kuznetsova T. V., Lytvyshko Y. S. Mass media as a translator of national culture: main trends in ukrainian media. ВД "Гельветика", 2018.
2. Арон Р. Мир і війна між націями. Київ: Юніверс, 2000. 688 с.
3. Бруз В.С. ООН і врегулювання міжнародних конфліктів: навч. посібник. Київ: Либідь, 1995. 111 с.
4. Борковський О., Сирополко С. Українська журналістика на тлі доби (історія, демократичний досвід, нові завдання) / за ред. К. Костева та Г. Кошаринського. Мюнхен: Український техніко-господарський інститут, 1993. 204 с.
5. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навч. посіб. К. : АУП, 2004. 262 с.
6. Ващенко І. В., Гіренко С. П. Конфлікти великих соціальних груп. Харків: Бурун-Книга, 2006. 208 с.
7. Гриценко О. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності: монографія. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2002. 204 с.
8. Гусейнов Г. Російський новояз: від Сталіна до Путіна. <https://sci-gorod.ru/2022/06/07/newspeak/>
9. Дацюк А. Збройні етнополітичні конфлікти та національна безпека держави: теоретико-методологічні дослідження. Людина і політика. 2004. № 5. С. 3-16.
10. Долинська Л. В., Матяш-Заяц Л. П. Психологія конфлікту: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Каравела, 2010. 304 с.
11. Завальська Л. В. Стилiстично знижена лексика в мовленнi українських полiтиків (на матерiалi iнтерактивного спілкування в умовах полiтичних ток-шоу). Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: [зб. наук. пр.]. Серія «Філологічна». 2015. № 52. С. 108–109.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_52_38.

12. Зозуля О. Фейк як інструмент інформаційної війни. <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/feyk-yak-instrument-informaciynoyi-viyni.html>

13. Зражевська Н. І. Розуміння медіакультури: комунікація, постмодерн, ідентичність, ідеології, медіаконтроль: монографія. Черкаси: видавець Чабаненко, 2012. 408 с.

14. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. Київ: Либідь, 2009. 352 с.

15. Кара-Мурза С. Масова свідомість та масова поведінка. К., 2014.

16. Кондратенко Н. В. Комунікативні стратегії в українському політичному дискурсі: інтерактивна взаємодія учасників політичних ток-шоу. Діалог: Медіа-студії. 2009. №8. С. 48–58.
<http://dms.onu.edu.ua/article/view/176679/176497>

17. Кузнецова Т. В. Аксіологічні моделі мас-медій-ної інформації: монографія. Суми, 2010.

18. Кузнецова Т. В. К вопросу о силе ключевого слова текста. Одеса: Фенікс, 2014.

19. Кузнецова Т. В. До наукового осмислення аксіологічної ролі ЗМК / Т. В. Кузнецова // Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 19 трав. 2017 р.). У 2-х т. Т. 2 / відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2017. С. 757-759.

20. Кузнецова Т. В. Риторика ненависті в сучасних медіа: український контекст. Cetinje: FCJK, 2020.

21. Луман Н. Реальність мас-медіа. К.: ЦВП, 2010. 157 с.

22. Маланчук Н. Регіональні ЗМІ як інструмент формування громадської думки населення : автореферат дисертації. Миколаїв. 2020.
<https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/936/1/7.%20%D0%9C%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%9D%D0%B>

0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F%20%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82.pdf

23. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с.

24. Михайлин І. Основи журналістики: підручник / І. Михайлин. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с.

25. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31879>

26. Полторак В., Стадик А. Проблеми формування громадської думки в процесі сучасних інформаційних війн. Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках. 2019. С. 66-75. https://scholar.google.ru/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=FIrqp3YAAAJ&citation_for_view=FIrqp3YAAAJ:IjCSPb-OGe4C

27. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. – Львів : ПАІС, 2004. 312 с.

28. Пшетюк В., Обертун С. Лідери громадської думки. Актуальні проблеми політології. С. 47-50. https://dspace.vspu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1534/Zbirnik_politologiya_48-51.pdf?sequence=1&isAllowed=y

29. Сегодня. Выпуски новостей. 2022 г. <https://www.ntv.ru/peredacha/segodnya/m23700/o689558/video/>

30. Соціальні комунікації: результати досліджень – 2013: колективна монографія [За наук. Ред. О. Холода; автори: Дзівірські М., Зражевська Н., Ільганаєва В. та ін.]. У 3-х т. Т. 1: Теорія та історія соціальних комунікацій. Київ: КНУКіМ, 2014. 235 с. С. 44–75.

31. Соціальні комунікації: результати досліджень – 2014: колективна монографія [За наук. Ред. О. Холода; автори: Л. Городенко, Н. Зражевська,

Н. Іщук та ін.]. Київ: КНУКиМ, 2014. С. 49-70.

32. ТСН.

Спецвипуск.

2022 р.

<https://youtube.com/playlist?list=PL1neMztLSbMMLyt8GEp4oRLaPTsseJOHw>

33. Хорошко В., Хохлачова Ю. Інформаційна війна. ЗМІ як інструмент інформаційного впливу на суспільство. Частина I. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/bezin_2016_22_3_9.pdf

34. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика. Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2007. 240 с.